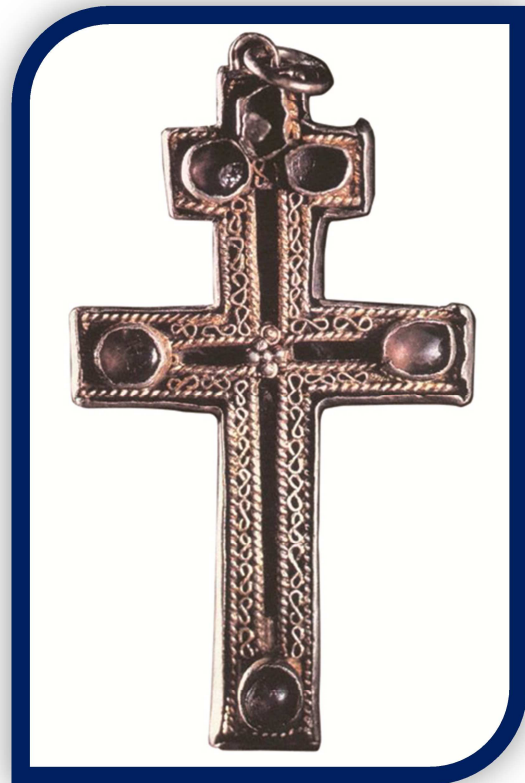

ÅRSRAPPORT 2011- TUNSBERG BISPEDØMME

I Kristus, nær livet

-En bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

En oversikt over Tunsberg bispedømme

Vestfold fylke

Befolkning: **235.891**. Befolkningen utgjør 4,7 % av landets samlede innbyggertall. Vestfold har tredje største folketetthet i Norge: 103 mennesker per kvadratkilometer.

Buskerud fylke.

Befolkning: **264.176**. I de nordvestlige deler av fylket, Hallingdal, Numedal, Sigdal og Eggedal og de tilstøtende fjellstrekninger, er bosetningen begrenset til de smale dalførene. Hovedtyngden av bosetningen finnes i lavlandet sør-øst i fylket. I nedre del av fylket er det en betydelig industri og variert servicevirksomhet, særlig i Drammen, Hønefoss og Kongsberg.

Bispedømmet er delt inn i 10 prostier, 34 fellesråd og 114 sokn

De 10 prostiene er:

Domprostiet	Lier
Larvik	Eiker
Sandefjord	Kongsberg
Nord-Jarlsberg	Ringerike
Drammen	Hallingdal

Antallet prester:

10 proster,
79 sokneprester, 16 kapellaner,
7 prostiprester, 9 seniorprester, 3
spesialprester – til sammen 124 prester

Antall diakoner/diakoniarbeidere: 37

Antall kateketer: 15

**Antall menighetspedagoger,
trosopplærere mv.:** 51

De 34 fellesråd med til sammen 114 sokn:

Andebu	Drammen
Flesberg	Flå og Nes
Gol	Hemsedal
Hof	Hol
Hole	Holmestrand
Horten	Hurum
Kongsberg	Krødsherad
Lardal	Larvik
Lier	Modum
Nedre Eiker	Nore
Nøtterøy	Re
Ringerike	Rollag
Røyken	Sande
Sandefjord	Sigdal
Stokke	Svelvik
Tjøme	Tønsberg
Øvre Eiker	Ål

Foto:
Marion Andersen

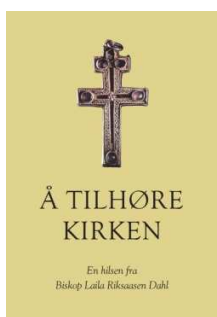

KAP. 1. TILSTANDSRAPPORT 2011

1. 1. GENERELL VURDERING AV TILSTANDEN I TUNSBERG BISPEDØMME

Tunsberg bispedømme kan for året 2011 se tilbake på periode med mange viktige hendelser og gledelige utfordringer. Den store kirkekunstutstillingen Gloria Mundi, lanseringen av ny bibelutgave, arbeid med valg av nye menighetsråd og nytt bispedømmeråd, forsøk med studentprestetjeneste ved Høgskolene våre og tilrettelegging av liturgireform og gjennomføring av trosopplæringen i menighetene i to nye prostier er noe av det vi kan trekke fram her, og som vi i stor grad kommer tilbake til i denne årsrapporten.

Men året har også inneholdt tragiske hendelser. Som kjent ligger Utøya i Tunsberg bispedømme, og terrorhandlingene 22. juli i Oslo og på Utøya i Ringerike prosti, har nok vært de hendelser som i størst grad har preget året på en annen måte enn den jevne daglige virksomhet og de positive høydepunkter i menighet og bispedømme.

Tunsberg biskop sendte i 2011 en hilsen til menigheter og kirkelige medarbeidere under overskriften «Å tilhøre kirken». Det lille heftet er trykket i flere opplag og ble godt mottatt i bispedømmet. Biskopens anliggende om å ansvarliggjøre hvert enkelt kirkemedlem i møte med tidens utfordringer og ikke minst i forhold til oppslutning om søndagens gudstjeneste, skapte samtale og engasjement overalt der temaet ble tatt opp i foredrag, menighetsrådsmøter, stabsfellesskap etc.

Årsrapporten for 2011 vil ta for seg de ulike sider ved den mangfoldige kirkelige virksomhet i bispedømmet – med hovedvekt på de målformuleringer, styringsparametere og resultatindikatorer som departement, kirkeråd og bispedømmet selv har definert. Beskrivelse av måloppnåelse vil bli fulgt av en kort drøfting bl.a. på bakgrunn av innhentet statistikk. I denne innledende sammenheng hører det hjemme å konstatere at kirken i Tunsberg bispedømme på bakgrunn av visjonen «I Kristus nær livet» har forsøkt å løse de ulike oppgaver man har stått ovenfor innenfor de rammer som er gitt.

Tunsberg bispedømme har etter hvert utviklet et omfattende system for risikovurdering av virksomheten – i tråd med de krav Staten har pålagt oss. Bispedømmerådet har risikovurdering av de ulike områder oppe til drøfting på faste tider i løpet av året, og administrasjonen bruker risikovurderingen til å kvalitetssikre de ulike tiltak som strategi – og handlingsplanen inneholder. Oversikt over de områder der man i 2011 har gjennomført en systematisk risikovurdering ligger vedlagt. Fra og med virksomhetsåret 2012 vil risikovurderingen omfatte alle arbeidsområder.

Sandar kirke

1.2 TILSTANDSVURDERING SETT I LYS AV HOVEDMÅL

HOVEDMÅL

Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og felleskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbære menneskeverdet og utfordre til solidaritet. Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske Kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Styringsparameter:

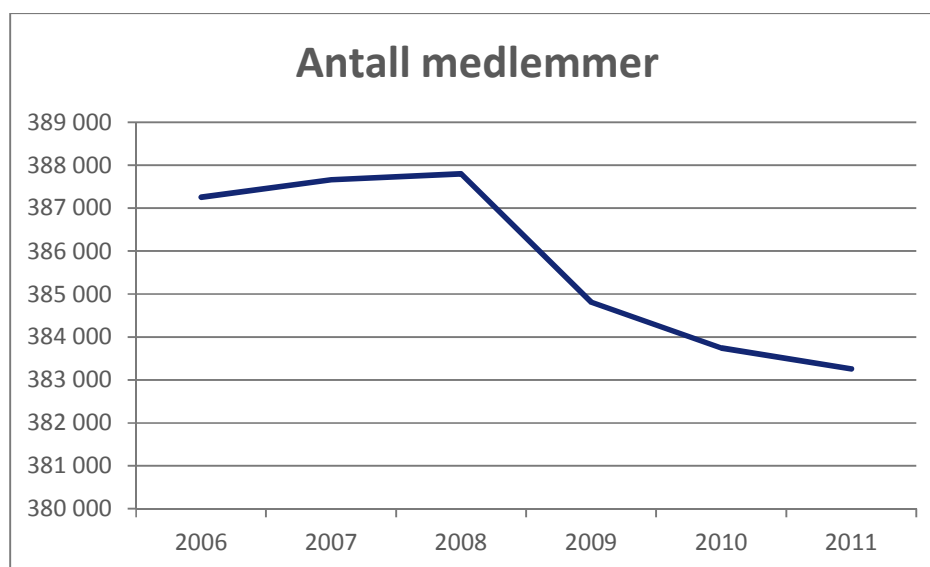
Oppslutningen om Den norske Kirke (medlemmer, gudstjenester, kirkelige handlinger, kulturarrangementer mv.)

Resultatindikatorer:

Tallene for 2011 er basert på innrapporteringer fra bispedømmets 114 menigheter. De er gruppert etter de oppsatte resultatindikatorer som vesentlig handler om oppslutning.

1. Medlemmer i Den Norsk Kirke, Tunsberg pr 2011

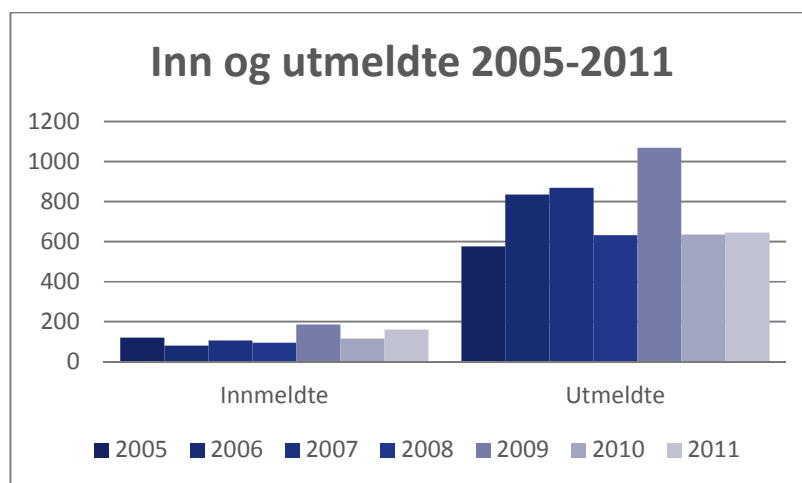
En sammenlignet statistikk, medlemmer 2006-2011 kan grafisk fremstilles slik:

Grafen bygger på følgende faktiske tall:

2006	2007	2008	2009	2010	2011
387255	387659	387802	384808	383743	383257

Antall medlemmer tilsluttet Den norske Kirke i Tunsberg er pr 31.12.2011: **383 257 medlemmer**. Det tilsvarer **76,6 %** av den totale befolkning i begge fylker (Buskerud (264 176) og Vestfold (235 891). Pr 31.12.2006 utgjorde denne prosenten 82,1 %. Denne nedgangen kan delvis forklares med opprydning i medlemslistene (særlig mht. nedgangen i 2009) og endringer i befolkningens sammensetning mht. tilhørighet til ulike livs- og trossamfunn pga. migrasjon. Ser vi på de innrapporterte inn- og utmeldinger for året 2011, ser vi at det er en liten økning

i antall *innmeldinger* (160) sammenlignet med 2011, mens antallet *utmeldinger* (646) i forhold til fjoråret viser kun en liten økning. Den innrapporterte statistikk fra menighetene viser at det er færrest utmeldinger i bygdemenigheter og flest i bykommuner. Det er ikke mulig å spore noen mønstre i utmeldinger.

Men den jevne gradvise økning i antall utmeldinger, skyldes også de gjennomgående endringer generelt i samfunnsstrukturen som økende individualisering, sekularisering mm.

Resultatoppnåelse:

Tallene viser at Den norske Kirke fortsatt fremstår som en landsdekkende, lokalt forankret kirke der 76,6 % av befolkningen finner en grunnleggende livstolkning gjennom medlemskap i DnK- også i Tunsberg.

Fremtidige utfordringer og evt behov for å endre strategier:

Antallet som tilhører andre religioner og livsanskuelser har økt. Dette utfordrer oss som kirke, ikke minst det å selv arbeide med vår egen selvforståelse og identitet som en bekjennende,

misjonerende, tjenende , åpen folkekirke. Denne bevisstjøringen er noe vi som kompetanse- og ressurscenter for menigheter og ansatte vil arbeide strategisk med i årene fremover.

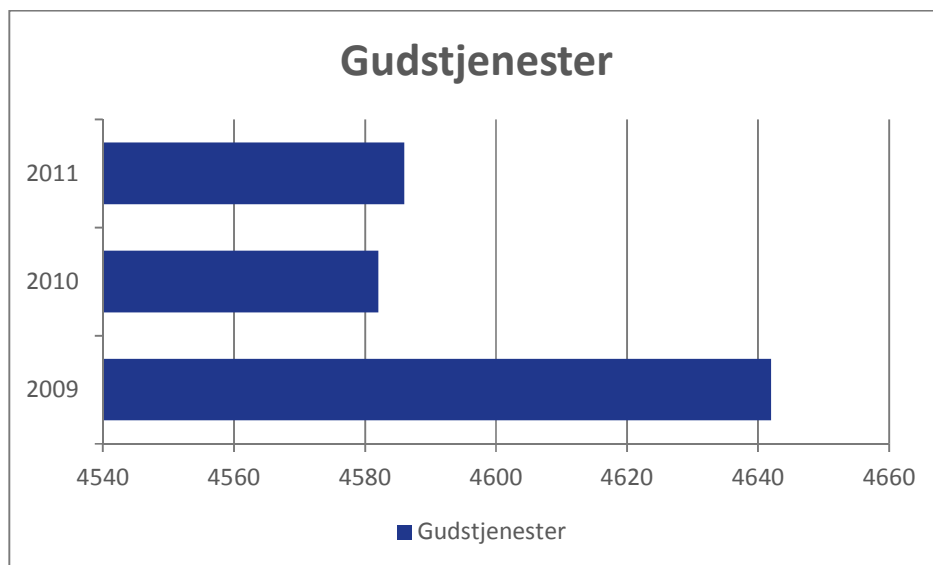
2. Oppslutning om gudstjenester på søn- og helligdager i 2011.

Det er i løpet av 2011 feiret **4565** gudstjenester på søn- og helligdager. Antallet deltakere er **443 995**. Det gir et gjennomsnitt på **97 deltakere pr gudstjeneste**. Sammenlignet med tall fra 2009 så har snittet økt fra 95. Til sammenligning lå gjennomsnittet for gudstjenestedeltakelse på landsbasis i 2010 på 99 (statistikk fra 2011 foreligger ennå ikke).

Tabell over faktiske tall:

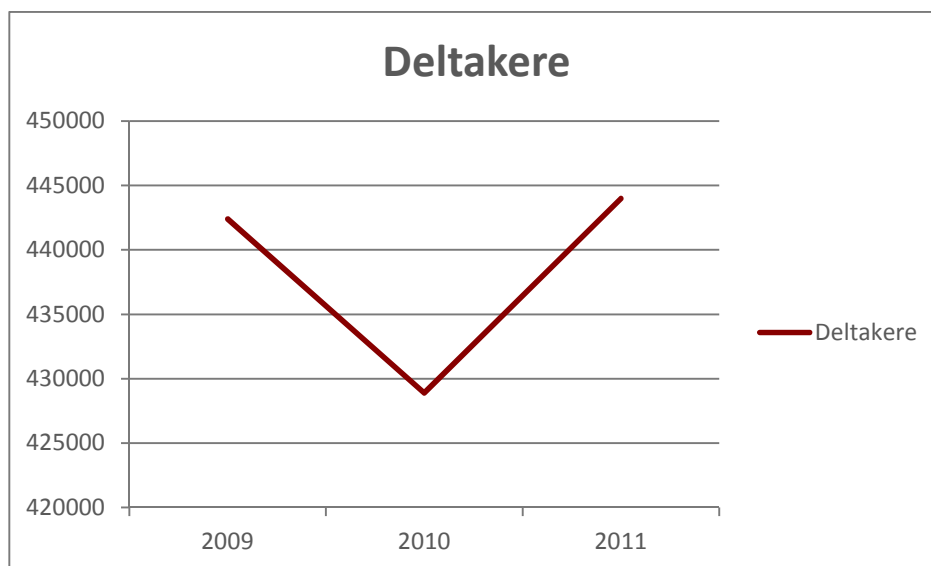
	2009	2010	2011
Gudstjenester	4642	4582	4565
Deltakere	442410	428899	443995
Snitt	95	93,6	96,8

Antall gudstjenester 2009-2011

Merknad: Økonomisk innstramning i 2009 førte til en reduksjon av antall gudstjenester. Dette samt at flere menigheter i samme fellesrådsområde har felles gudstjenester i sommermånedene ved å slå sammen gudstjenester, gjør at antallet gudstjenester har gått ned.

Grafisk fremstilling av antall deltakere gudstjenester, søn- og helligdager:

Statistikken viser en økning i antall gudstjenstedeltakere. Selv om antallet gudstjenester har økt med + 17 gudstjenester siden i 2010, så viser de innrapporterte tall fra menighetene at det flere steder, (men ikke alle steder) kan registreres en liten økning i gudstjenstedeltakelse på gudstjenester på søn- og helligdager. Særlig tydelig er dette i de menigheter som i 2010 har hatt en satsning på å gjøre gudstjenestene mer tilgjengelige for barnefamilier. Eksempler her er Nanset menighet i Larvik prosti, som kan rapportere om en økning på 25 % fra 2010 til 2011. Nanset menighet er en arbeidskirkemenighet som i flere år har satset langsiktig på barne- og ungdomsarbeidet. Det samme ser vi i Skjønne menighet i Kongsberg prosti. Her har satsning på «Sprell levende gudstjenester» mangedoblet gudstjenstedeltakelsen. Også satsning på «Gudstjeneste for små og store», i Geilo i Hallingdal prosti har ført til en merkbar økning. I Vestfossen, Eiker prosti så har nytt kirkebygg ført til økt gudstjenstedeltakelse i 2011. Om økningen bare skyldes nyhetens interesse eller om dette vil ha vedvarende effekt, vil de kommende år vise.

Tallene viser store variasjoner mellom de enkelte menigheter mht til gudstjenstedeltakelse. Det generelle inntrykket lokalt er, som i 2010, at færre går regelmessig til gudstjeneste, men at flere personer enn tidligere deltar spontant på en gudstjeneste i løpet av året. Dette er en stadig utfordring lokalt, ikke minst fordi de sporadiske kirkegjengere bare får med seg bruddstykker av kristen tro og livstolkning.

Resultatoppnåelse :

Menighetene fremstår fortsatt som en lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og felleskap. Det har skjedd en liten økning i det totale antallet mennesker som går til gudstjeneste. Tallet sier ikke noe om dette skyldes at flere personer har gått til gudstjeneste i 2011 eller at noen har begynt å gå oftere.

Det finnes ingen empiriske studier som kan vise sammenhengen mellom det økte antallet deltakere og bispedømmets langsiktige strategi og bevisstgjøring om gudstjenesten i forbindelse med gudstjenestereformen.

Bispedømmets strategi og tiltak :

Bispedømmet har arbeidet strategisk og langsiktig mht til innføringen av gudstjenestereformen. Se nærmere om dette under resultat mål «gudstjenesteliv» på side 30.

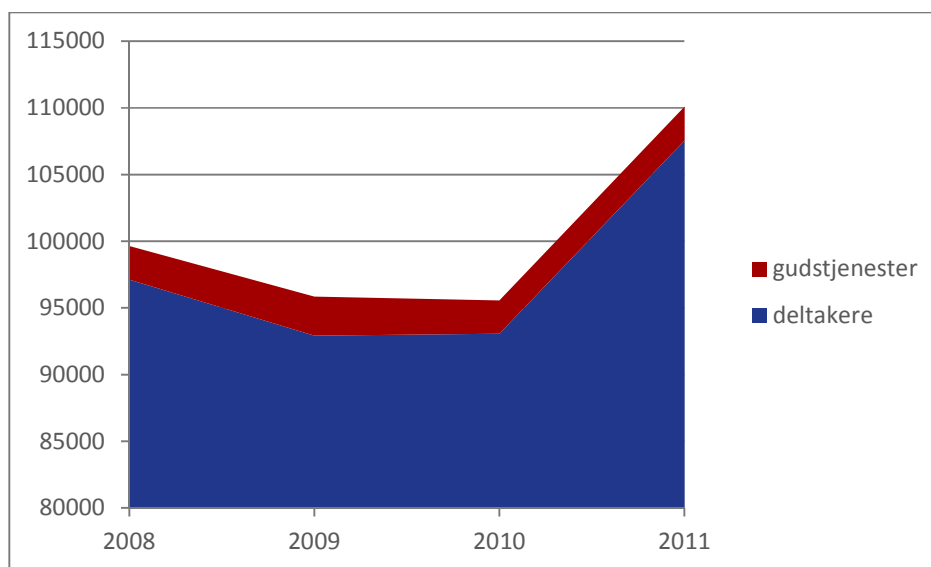
3. Oppslutning: Gudstjenester med nattverd og nattverddeltakere i 2011

Det har vært feiret til sammen **2556** gudstjenester med nattverd. Antallet nattverddeltakere var **107.547**.

Sammenligner vi dette tall med tall fra de foregående år ser vi følgende i tabellen nedenfor:

	2008	2009	2010	2011
nattverddeltakere	97116	92924	93070	107547
gudstjenester	2528	2916	2479	2556

Antall gudstjenester med nattverd og nattverddeltakere 2008-2011:

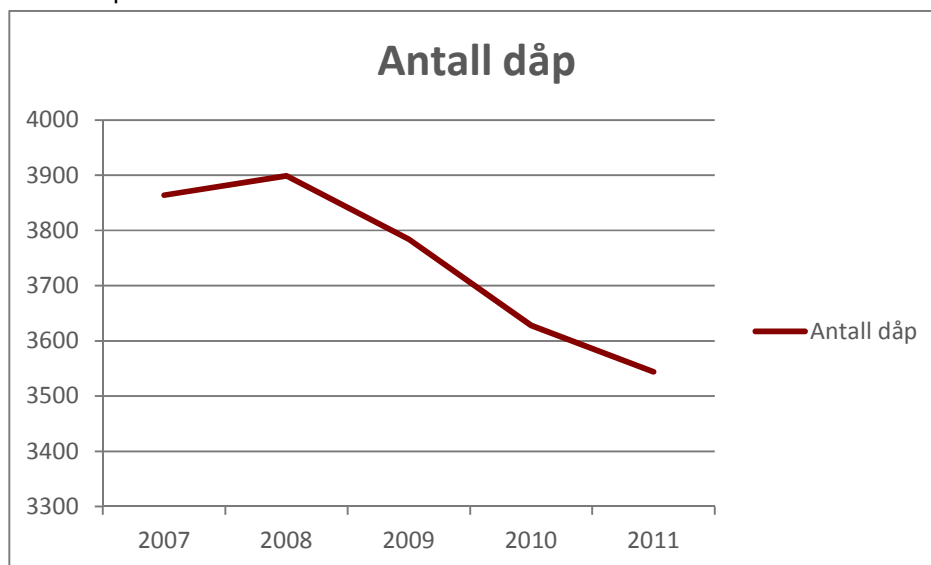
Resultatoppnåelse

Tallene viser en markant økning i antall nattverddeltakere. Man antar at årsaken til denne oppgangen antas skyldes at det etter 2008 har vært økt bruk av intinksjon samt fokusert på nattverdsgang, gjennom forkynnelse og tilrettelegging lokalt, og i visitasene. En annen viktig forklaring er også at antall gudstjenester med nattverd har økt, noe som gir medlemmene større mulighet til å få benytte seg av dette sakramentet.

4. Oppslutning om dåp- antall døpte 2011

Antall dåp 2007-2011:

Tabell over antall dåp, Tunsberg 2007-2011:

2007	2008	2009	2010	2011
3864	3899	3784	3628	3544

Antall innrapportert dåp i menighetene for 2011 er totalt **3544** dåp. Inkludert i tallet døpte er samtlige døpte, uansett alder. De fleste antas å være barn rundt 0-1 år. Det er ikke gjort noen sammenligning med antall fødsler i samme periode, da tallet for døpte ikke sier noe om når på året de nyfødte er født, og på den måten vil inneholde mange usikre variabler til å kunne sammenligne disse på en saksvarende måte. (Det totale antallet barn i alderen 0 år oppgis for 2011 til 4036 barn)

Sett over tid, synes antallet dåp gå ned. Tallene gir ingen sikker indikasjon på om oppslutning til dåp generelt er endret, den forteller bare noe om det antall dåp som har funnet sted.

Spør en hvor dåp finner sted, ser vi at 71 % av de døpte i 2011 hadde bostedsadresse i soknet, mens de resterende 29% hadde bostedsadresse utenfor soknet. Til sammenligning var dette tallet 70% i 2010. Antall forespørsler om dåp spesielt angående valg av faddere (antall, kirketilhørighet osv), har vært generelt økende i 2011.,

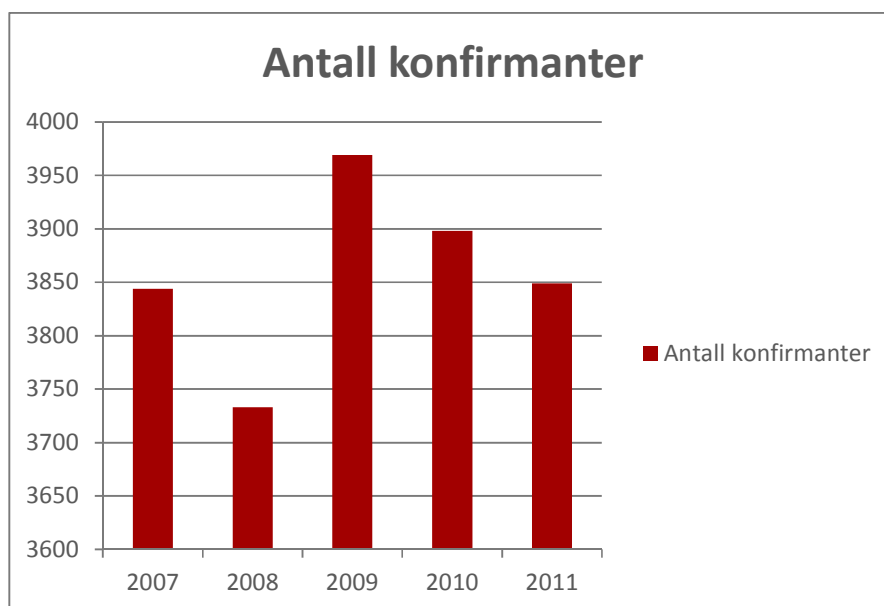
Resultatoppnåelse:

Tallene viser at det store flertallet av medlemmer fortsatt velger dåp for sine barn.

Tiltak som har vært gjennomført for å påvirke resultatet:

En utfordring er å stadig gjøre dåpen' s innhold og mening bedre kjent blant medlemmer og faddere. Generell informasjon om dåp og dåpshandlinger er i løpet av 2010 og 2011 nå lagt ut på menighetenes hjemmesider, enten egenprodusert eller lenke til andre sider. Dette gjør at tilgjengeligheten til informasjon omkring dåp for medlemmene har økt.

5. Oppslutning om konfirmasjon- 2011

Tabell over antall konfirmanter 2007-2011:

2007	2008	2009	2010	2011
3844	3733	3969	3898	3849

Resultatoppnåelse:

Menighetene rapporterer for året 2011 at antallet konfirmanter var: 3849. Dette utgjør en andelsprosent på 66%, dersom en sammenligner med tall på antall 15 åringer som var medlemmer + tilhørige bosatt i bispedømmet i 2011. (antallet er 5713). En slik sammenligning vil dog innholde flere feilkilder, bla. det fakta at noen konfirmanter har 2 bostedsadresser pga skilte foreldre. Prosentandelen indikerer dog tydelig at potensialet for at antallet konfirmanter burde kunne være noe høyere.

Tiltak som er gjennomført, og fremtidige utfordringer

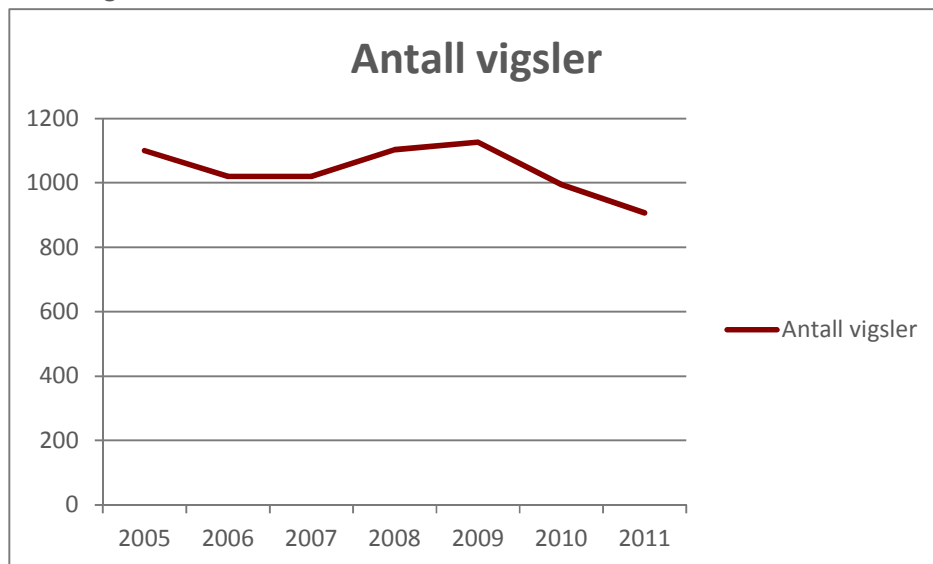
Vi mener det gjøres godt arbeid for å informere og motivere til kirkelig konfirmasjon. Vi tror at det kan bety et løft for kirkelig konfirmasjon at planene for denne etter hvert blir integrert i menighetenes plan for trosopplæring. Samtlige 14-åringer mottok i 2010 *Konfirmantbladet* med informasjon om konfirmasjon. I tillegg sender menighetene ut informasjon lokalt. Dette viser at disse tiltak ikke er tilstrekkelig for å kunne øke antallet konfirmanter. Derfor vil vi søke å finne gode, relevante tiltak på disse utfordringene i de kommende år. Bispedømmet vil fortsette å arbeide for at de ansatte som arbeider med konfirmasjon i menighetene får støtte, påfyll av nye idèer og inspirasjon til stadig å heve kvaliteten på konfirmasjons-tilbudet.

6. Oppslutning- antall kirkelige vigslar 2011.

Tabell over antall kirkelige vigslar i Tunsberg 2005-2011:

2009	2010	2011
1126	995	907

Antall vigslar 2005-2011:

Nedgangen i vigslar viser samme tendens som fra året før, og samsvarer med det som er tendensen på landsbasis. Prosentandelen av vigslar som inngås i kirkelig sammenheng på landsbasis, lå på 42,8 %.

Resultatoppnåelse:

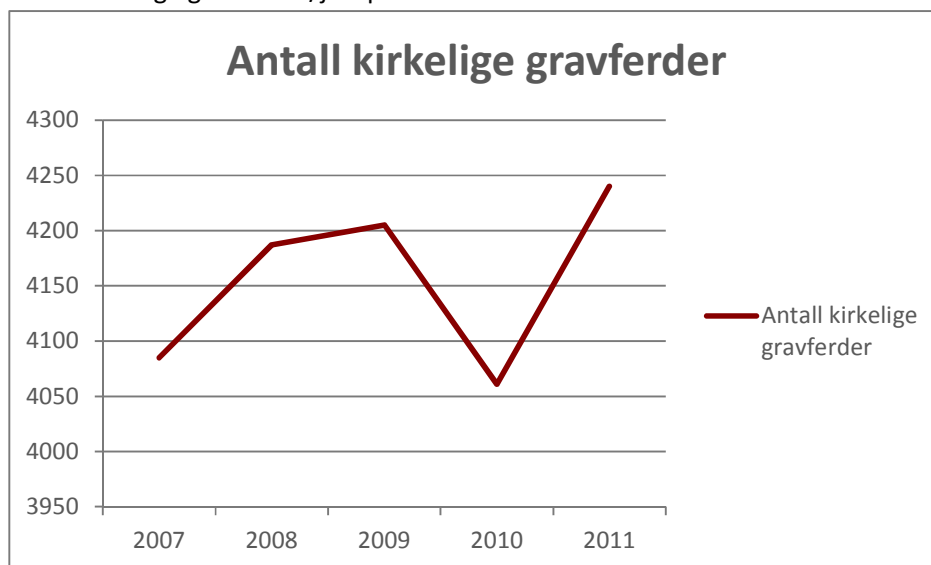
907 par valgte kirkelig vigsel i 2011, det gjelder totalt 1814 kirkemedlemmer. Iflg Kiforapporten 2010 kan nedgangen i antall vigslar generelt forklares utfra endret syn på ekteskap samt at flertallet av giftermål inngås i 30års-alderen, den aldersgruppe i befolkningen som har lavest kirkemedlemsskap, og som ikke fikk trosopplæring gjennom skolen eller kirken på samme måte som generasjonene før og etter.

7. Oppslutning- antall gravferder/jordpåkastelser 2011

Tabell over antall kirkelige gravferder/ jordpåkastelser 2007-2011:

2007	2008	2009	2010	2011
4085	4187	4205	4061	4240

Antall kirkelige gravferder/jordpåkastelser 2007-2011:

4240 personer ble gitt en kirkelig gravferd i rammen av menighetene i Tunsberg i 2011. Sammenligner en det tallet med antall døde i Vestfold og Buskerud som er oppgitt av SSB for samme periode (4515 personer) utgjør dette en prosentandel på 93,9 %. Prosentandelen på landsbasis i 2010 var 92,3 %.

Resultatoppnåelse:

En svært høy andel dem som dør i Tunsberg gis en kirkelig gravferd. Dette viser at Dnk i Tunsberg har en god oppslutning mht til sine ritualer omkring gravferd.

8. Oppslutning- kulturarrangementer 2011

Menighetene skal avgi rapport på antall kulturarrangement som er avholdt i menigheten, både i menighetens egen regi og i regi av andre. I dette tallet inngår ikke konserter eller korarbeid.

Tallene nedenfor er basert på denne innrapporteringen:

Resultatoppnåelse:

Tallene for 2011 viser: Antall kulturarrangementer arrangert i menighetens regi: 447.

Arrangementene samlet til sammen **11382** deltakere.

Antall kulturarrangementer i regi av andre: **65**, disse samlet totalt **3576**.

Kulturarrangementene hadde en bred spennvidde fra kunstutstillinger til sosiale kulturkvelder med ulike tema i menighetene

Vurdering av resultat:

Tallene viser at andre kulturuttrykk enn kirkens tradisjonelle, egen musikalske skatt etter hvert begynner å få et større innpass i menighetene.

KAP. 2. RESULTATRAPPORT 2011

2.1 RESULTATMÅL- KAPITEL 1590

2.1.1. DEMOKRATIREFORMEN

Resultatmål:

Videreføring av demokratireformen i Den norske kirke, herunder evaluering av kirkevalgene i 2009, jf. den politiske avtalen 10. april 2008 om forholdet mellom staten og Den norske kirke, St.meld. nr. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke og Innst. S. nr. 287 (2007-2008). Målet for demokratireformen er at kirkens organer får en sterkere demokratisk legitimitet og forankring blant kirkemedlemmene.

Styringsparametere:

Etablering av reelle valgmuligheter.

Forsøk med ulike valgordninger til bispedømmerådet/kirkerådet.

Ungdomsdemokrati.

Det er for 2011 ikke fastsatt egne resultatindikatorer da styringsparametere er relatert til gjennomføringen av kirkevalgene i 2009 og 2011. Vi er derfor bedt om å redegjøre for hvilke tiltak som er gjennomført mht. forberedelsene til kirkevalgene i 2011, med bakgrunn i evalueringen av valgene i 2009.

Tiltak som er gjennomført med hensyn til forberedelsene av kirkevalgene i 2011 i Tunsberg bispedømme.

1. Etablering av reelle valgmuligheter

Supplerende nominasjon

Supplerende nominasjon ble opprettholdt som en demokratisk ventil for å gi velgerne mulighet til å fremme alternativ nominasjon. Det resulterte i 2 supplerende nominasjoner til leke medlemmer og 1 til lek kirkelig tilsatte.

Valgmulighetene fremkom gjennom profilering av de ulike kandidatene – lokalt og regionalt.

Profilering av kandidatene

Dette skjedde gjennom trykt materiell - både plakat og hefter - med kandidatenes utvalgte svar på aktuelle kirkelige spørsmål som ble distribuert til samtlige fellesråd. Opplaget og orienteringen for bruk av materialet ble for snau.

Vi gjennomførte kurs for redaksjonene i menighetsbladene i Tunsberg bispedømme i slutten av mars 2011, for å motivere til bevisst bruk av menighetsbladene rundt kirkevalget. Vi opplevde et solid fram møte noe som hadde en god effekt både på innhold i bladene og synkronisering på utgivelsen av dem. Menighetsbladene våre hadde alle med få unntak langt mer stoff om kirkevalget, flere hadde stoff over flere nummer og kirkevalget preget forsiden på langt flere blader denne gang enn ved valget i 2009.

Hjemmesider

Fellesrådene hadde lagt ut lister på sine hjemmesider og stoff om kirkevalget, men kvalitet og omfang var varierende.

Tunsbergs hjemmeside hadde en fullstendig presentasjon av kandidatene og deres syn på aktuelle kirkelige spørsmål, dette skjedde gjennom rullende presentasjon av kandidatene samt løpende orientering om aktuelle oppslag rundt kirkevalget.

Vi opprettet en Facebook-side for å gi kandidatene mulighet til å profilere seg og det de står for. Noen ganske få kandidater benyttet seg av denne mulighet. Forslagsstillerne (i hovedsak menighetsrådene) ble sterkt utfordret til å støtte sine kandidater i markedsføring og profilering før og under valget.

Kurs

I juni ble det avholdt kurs for alle kandidatene for å orientere dem om arbeidet i bispedømmerådet og gi dem hjelp til profilering i sosiale medier og ordinære medier.

Valgsekretariat hadde en klart avtalt arbeidsfordeling med kirkevergene og deres ansvar for lokal opplæring av valgmedarbeidere og for den praktiske gjennomføringen.

Kirkevalg samtidig med off. valg

Valgrådets leder gikk tidlig ut med brev til samtlige Kirkeverger med råd om hvordan skape et godt samarbeid mellom kirke og kommune rundt valgene.

Ved valget i 2012 hadde langt flere fellesråd og kirkeverger lagt til rette for flere muligheter til forhåndsstemming – enten i gudstjeneste, på kommunenes servicekontor eller på kirkekontorene.

Etter rapportene å dømme fungerte dette samarbeidet godt for begge parter.

Økt bruk av direkte valg

3 av 7 medlemmer ble valgt i direkte valg, 2 av dem etter gjenvalg. Alle 3 kandidatene som ble valgt gjennom direkte valg, har etternavn som starter med en de ti første bokstavene i alfabetet. Vi opplever at ordning med supplerende kandidat skaper et større engasjement blant velgerne lokalt.

2. Forsøk med ulike valgordninger til bispedømmerådet/kirkerådet

Vi opplever at valg i to omganger - slik det er gjennomført i Tunsberg bispedømme.-, bidrar til en bedre balanse i sammensetningen av bispedømmerådet

Det gir medlemmer og menighetsråd mulighet til å ha både direkte og indirekte innflytelse på valgresultatet.

Den negative alfabet-effekten ble vesentlig mindre ved valg i to omganger.

(Det ligger utenfor denne rapporten å vurdere både valgordningene eller andre endringer som kan være med å styrke det kirkelige demokratiet.)

3. Ungdomsdemokrati

Tunsberg bispedømme har forsøkt å ivareta ungdomsdemokratiet i kirken i Tunsberg. En viktig arena for dette er Ungdommens bispedømmemøte og Ungdommens bispedømmeråd. I 2011 sendte 29 menigheter delegater til Ungdommens bispedømmeråd som ble holdt på Ål.

Det ble avholdt jevnlig møter i Ungdommens bispedømmeråd gjennom året. Rådet behandlet 23 saker. To av rådets medlemmer var delegater til Ungdommens Kirkemøte i oktober.

2.1.2 TROSOPPLÆRINGSREFORMEN

Resultatmål:

Trosopplæringsreformen skal videreføres i samsvar med de retningslinjer og forutsetninger som er lagt til grunn i St.meld. nr. 7 (2002-2003) Trusopplæring i ei ny tid, jf. Innst. S. nr. 200 (2002-2003). Målet er et systematisk og sammenhengende tilbud om trosopplæring for alle døpte fram til fylte 18 år. Tilbudet skal være lokalt forankret, tilpasset ulike alderstrinn og tilrettelagt slik at det når ut til bredden av alle døpte.

Styringsparametre:

Utbredelse av trosopplæringsreformen i bispedømmet.

Omfanget av trosopplæringstilbudet i menighetene.

Oppslutningen om trosopplæringstilbudet i menigheter som er tatt inn i gjennomføringsfasen.

Antall kurs for nye trosopplærere.

Konfirmantundervisning.

Resultatindikatorer:

- Andel menigheter i bispedømmet som er tilført trosopplæringsmidler i 2011.
 - Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter som er i gjennomføringsfasen.
 - Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg representative trosopplæringstilbud.
 - Hvor mange menigheter har fått godkjent sin lokale plan for trosopplæring?
 - Hvor mange menigheter har gjennomført tiltak som er nasjonalt initiert?
 - Hvor mange menigheter sendte nytilsatte på kurs?
 - Hvor mange menigheter har deler av konfirmant undervisning som leiropplegg på 3 dager eller mer?
-

Lys våken i Tanum Kirke.
Bilde: Stine Jacobsen

Utbredelse av trosopplæringsreformen i bispedømmet

Resultatoppnåelse:

Andel menigheter i bispedømmet som er tilført trosopplæringsmidler i 2011 var **19 menigheter**. Med dette har nå 64 av 114 menigheter kommet inn i gjennomføringsfasen av trosopplæringen i Tunsberg.

Vurdering av måloppnåelse og omtale av tiltak

I Tunsberg er halvparten av prostiene implementert i trosopplæringsreformen. Det gjenstår store og folkerike prostier som det er en økonomisk utfordring å få med i ordningen. For hvert år som går, oppleves det stadig mer krevende å stå på utsiden. På tross av dette gjennomfører også menigheter uten trosopplæringsmidler nasjonale breddetiltak som f.eks. «Lys Våken». Bispedømmet har valgt å bruke noen midler for å stimulere til denne type arbeid. Reformen skaper begeistring og fører til mange nye tiltak. Vi ser at vi gjennom dette når ut til mange barn og familier som ellers kanskje ikke ville ha valgt å bruke kirkens tilbud.

Ved tildeling av midler til Hallingdal og Drammen prostier har vi gjennomført **oppstartsamtaler** og inspirasjonskvelder for menighetene. Enhetene sendte inn budsjett og Tunsberg bispedømme sendte tildelingsbrev til menighetene. Etter en *risikoanalyse* belyst av kritiske suksessfaktorer og tidligere erfaring valgte vi å legge stor vekt på å sørge for hjelp til en økonomiforvaltning og nær oppfølging av den enkelte enhet fra bispedømmets side.

Det har vært gjennomført generelle **plankurs** i Eiker og Larvik prostier, i tillegg har vi på forespørsel vært gjennomført lokale plankurs i enkelte menigheter.

Årsrapportsamtalene ble gjennomført ved personlig samtale med den enkelte enhet. Dette var ressurskrevende, men gav oss en svært god oversikt som har vært nyttig i det videre oppfølgingsarbeidet. Risikoen for en dårlig kvalitet på rapporteringen ble derfor redusert.

Omfanget av trosopplæringstilbudet i menighetene

Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter som er i gjennomføringsfasen.

Resultatoppnåelse:

Det gjennomsnittlige antall timer trosopplæringstilbud i menigheter som er i gjennomføringsfasen er for Tunsberg bispedømme **227 timer**.

Vurdering av måloppnåelse :

På det nåværende stadium i implementeringsfasen synes 227 timer å være det antall timer som er praktisk gjennomførbart. Mange nye tiltak settes i gang samtidig, og det tar tid før alt er på plass. Det arbeides systematisk og kontinuerlig for å motivere og veilede menighetene til å utvide dette timetallet.

Oppslutningen om trosopplæringstilbudet i menigheter som er tatt inn i gjennomføringsfasen

Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg representative trosopplæringstilbud.

Resultatoppnåelse:

Prosenttallene bak tilbudene angir prosentandel av årskullene.

- Dåpssamtalen – 95 %.
- 4- års bok – 42 %.
- Tilbud for 6-åringer – 28 %.
- Tårnagenter – 24 %.
- Lys våken – 27 %
- Breddetiltak året etter konfirmasjon – 11 %

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

I Tunsberg når de nasjonalt initierte breddetiltakene som er satt i verk i trosopplæringsarbeidet, ca. 1/4 av årskullene. Tallet er fortsatt relativt lavt i forhold til målet, men vurdert i forhold til det stadium vi nå er i implementeringsprosessen, så er dette realistisk. Prosentandelen synes generelt å være stigende og vi arbeider for at tiltakene kan nå flere i årskullene. Det er tidkrevende å arbeide inn nye tiltak. Særlig i byområder er det en utfordring å nå frem til barna, etter som de har mange andre gode aktiviteter å delta på.

Som et forsøk på å stimulere utbredelsen av nasjonale breddetiltak har man gitt noen midler til menigheter (etter søknad) som ennå ikke er tatt inn i reformen for å gjennomføre minst ett av de nasjonale breddetiltakene. På denne måten søker vi å få til et større nedslagsfelt for tiltakene, og en større breddeeffekt.

Dåpssamtalen er et svært viktig møtested mellom kirken og familiene og er et svært godt egnet møtepunkt for å skape forventning til fortsatt kontakt med kirken. Det er positivt at de aller fleste møter til samtale. Vår utfordring er å benytte denne muligheten til å skape god kontakt og tillit mellom foreldre og lokal menighetene.

Når det gjelder utdelingen av **4- årsboken** har det de siste årene vært en stabil oppslutning om tiltaket. Vi ser at det er viktig å opprettholde en tidlig kontakt med barna og foreldrene, og at dette er en viktig forutsetning for videre oppslutning om trosopplæringstiltakene. Tar vi med samtlige menigheter enten de er med i innføringsfasen eller ikke, så viser den innhentede statistikk fra menighetene at totalt **1688** 4-åringer mottok denne boka i 2011.

Hvor mange menigheter har gjennomført tiltak som er nasjonalt initiert?

Resultatoppnåelse:

Gjennomførte nasjonale breddetiltak:

Menigheter som er i gjennomføringsfasen:

Tårnagent: 34 menigheter

Lys Våken: 31 menigheter

Menigheter som IKKE er i gjennomføringsfasen:

Tårnagent: 25 menigheter

Lys Våken: 19 menigheter

Vurdering av resultat

Tallene gir ikke et fullstendig bilde av deltakelsen. Flere menigheter samarbeider om disse breddetiltakene, og det er ulik praksis på hvordan dette blir rapportert i den enkelte menighet. Flere menigheter (alene eller i samarbeid med andre) klarer å gjennomføre tiltaket «Tårnagenten» enn «Lys våken». Årsaken er at det siste inneholder en overnatting, som byr på praktiske og ressursmessige utfordringer. Tiltakene er av nyere dato, og innarbeidingsfasen vil erfaringsmessig ta noe tid.

Tallet er fortsatt under det ønskede mål, men de angir en god start.

Hvor mange menigheter har fått godkjent sin lokale plan for trosopplæring?

Resultatoppnåelse:

2011 – 0 menigheter.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

I 2011 avsluttet flere menigheter arbeidet med å lage lokal plan for trosopplæring. Godkjenningsprosessen har vært mer tidkrevende enn forutsatt, særlig ettersom dette er første gang planprosessen gjøres. Vi har hatt et ønske om å legge en god mal for planarbeidet og skape forutsigbarhet for nye menigheter. De første planene ble dermed godkjent først i januar 2012.

Eksakt tall vil bli innrapporteres i neste års rapport.

Antall kurs for trosopplærere

Mål: Utruste nye trosopplærere til sitt arbeid ved et innføringskurs

Tiltak: 2 dagers-kurs i september 2011.

Hvor mange menigheter sendte nytilsatte på kurs?

Resultatoppnåelse:

13 menigheter av 19 sendte nye arbeidere på kurs.

Vurdering, omtale av tiltak

I samarbeid med kirkevergene har vi utarbeidet et innføringskurs for nye trosopplæringsmedarbeidere. Tilbakemeldingene viser at det er behov for å sikre nødvendig kompetanse hos

medarbeiderne. Vi har sett at det er nødvendig å gi dem en innføring i hva trosopplæringsreformen handler om og gi dem kunnskap om rapportering, planarbeid og utføring av arbeidet. I tillegg har vi sett at det er nødvendig å tilføre de ansatte mer kunnskap om formidling av bibelfortellinger og kristen tro.

Hvor mange menigheter har deler av konfirmant undervisning som leiropplegg på 3 dager eller mer?

Det framkommer ikke i statistikken fra menighetene hvor mange menigheter som har et lengre leiropplegg som del av konfirmantundervisningen. Men en utvalgt rundspørring viser at det store flertallet av menighetene har helgetur (fredag til søndag) som del av sine planer. På den annen side er det en stigende trend at noen menigheter legger om konfirmasjonstiden med en ukes leir som en sentral del av opplegget eller går sammen med andre menigheter om å arrangere ukes-leirer. Det har sammenheng med at flere har blitt oppmerksom på det som kom fram i en stor nordeuropeisk konfirmant-undersøkelse fra 2007-08. Resultatet i denne undersøkelsen er bl.a. gjengitt i Prismet-boka «Mellom pietisme og pluralitet» (IKO-2010). Der pekes det på en klar sammenheng mellom konfirmasjonstid med ukes-leir og i hvor stor grad de unge fortsetter i ungdomsarbeidet i menigheten etter konfirmasjonstiden.

Når det gjelder breddetiltak året etter konfirmasjonen, er det svært lav oppslutning om dette. Her er det en mangel på tilbud som ikke bare dreier seg om lederopplæring. Det er imidlertid flere menigheter som har kontinuerlig ungdomsarbeid som klubb og kor, men det vises ikke i denne statistikken.

[For mer detaljert rapport ang. Trosopplæringsreformen henviser vi for øvrig til vår innrapportering til Kirkerådet]

2.1.3. LOKALT FoU-ARBEID

Resultatmål:

Det skal legges til rette for lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, bl.a. gjennom økt samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrenser, slik at kirkens organisering og forvaltning er funksjonell, kostnadseffektiv og brukerorientert. Tilsvarende mål gjelder for Kirkerådets og bispedømmerådene egen organisasjon og forvaltning.

Styringsparametre:

Omfang og virkning av forsøks- og utviklingsarbeid i bispedømmet

Resultatindikatorer:

Antall fellesråd som deltar i forsøk eller har etablert samarbeidsordninger på tvers av sokne-/kommunegrensene.

Omfang og virkning av forsøks- og utviklingsarbeid i bispedømmetResultatoppnåelse:

- Sammenslåtte menighetsråd.
7 fellesråd har deltatt i forsøk med sammenslåtte menighetsråd. **16 menigheter** har deltatt i ordningen.
- Sammenslåtte fellesråd:
2 fellesråd deltar i forsøk med sammenslått fellesråd og felles kirkeverge. Dette gjelder Nes og Flå.
- Samarbeid om trosopplæring
4 menigheter i 4 kommuner deltar i samarbeid om tilsetting av trosopplæringsmedarbeider.

Vurdering av måloppnåelse og omtale av tiltak

- Sammenslåtte menighetsråd
Følgende 11 **menigheter** har valgt å forlenge ordningen for perioden 2011 – 2015:
Røyken og Åros
Hof, Eidsfoss og Vassås
Kongsberg og Jondal
Larvik og Langestrand
Bispedømmerådet har ikke bedt menighetene om noen begrunnelse for å fortsette forsøket, fordi de avgir rapport om dette til Kirkerådet. Vi antar at de som har valgt denne ordningen opplever det som hensiktsmessig i forhold til lokale forhold.
- Følgende 5 **menigheter** har valgt å avslutte ordningen:
Tjøme og Hvasser
Stokke, Skjee og Arnadal
Begrunnelsen fra menighetsrådene som har valgt å avslutte forsøket har vært at for mye arbeid blir lagt på for få personer, og at de opplever at de mister nærheten til lokalmenighetene.
- Sammenslåtte fellesråd
Fellesrådene Nes og Flå i Hallingdal har vært med i forsøket fra 2006. Departementet har godkjent at ordningen forlenges for perioden 2011 – 2015. Menighetene har hvert sitt menighetsråd. Erfaringene med ordningen har vært gode.

- Samarbeid om trosopplæring

Fellesrådene i Sigdal/Eggedal og Krødsherad har valgt å samarbeide om ansettelse av trosopplæringsmedarbeider. Det samme er tilfelle i Nes og Flå. Dette blir gjort for å kunne tilsette medarbeidere i henholdsvis 75 og 80 % stillinger, som med en god stillingsbrøk gir robuste stillinger. Uten dette samarbeidet ville det være vanskelig å få kvalifiserte personer til å søke stillingene og stillingsbrøken ville blitt for liten.

2.1.4. KIRKEN I LOKALSAMFUNNET

Resultatmål:

Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunnet, målbære menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Styringsparametre:

1. Diakoni
 2. Kontakt kirke, skole, barnehage
 3. Misjon
 4. Menighetsutvikling
-

1. Diakoni

Mål fra strategiplan 2010 - 2014 til Tunsberg bispedømme:

- Vise omsorg gjennom nestekjærlighet, utfordre til inkluderende fellesskap, ha fokus på rettferdighet og menneskeverd, og verne om skaperverket

Resultatindikatorer:

Antall menigheter med vedtatt diakoniplan
Antall grønne menigheter
Antall kommuner med kirkelig deltagelse i kriseteam
Antall deltagere på "Godt Liv"-kurs
Antall ansatte diakoner og diakoniarbeidere i menighetene

Antall menigheter med vedtatt diakoniplan

Resultatoppnåelse:

I 2011 registrerte vi at 63 % av menighetene har en vedtatt en diakoniplan. Dette er 72 av 114 menigheter.

Vurdering og omtale av tiltak

Arbeidet med utforming av lokale planer har skjedd over flere år. Strategien har vært å motivere til lokalt arbeid med planen, på kurs og fagdager. I tillegg har det skjedd en løpende veiledning til menighetsrådene ved diakoner/diakoniarbeidere, prester, proster og fra bispedømme-kontoret. Dette utviklingsarbeidet vil fortsette i året som kommer, særlig med tanke på at det er nye menighetsråd i alle menighetene. Vi ser at menigheter uten fast tilsatt diakon eller diakoniarbeider har en utfordring med å få laget gode planer for diakoni. Arbeidet er avhengig av frivillige medarbeidere. Diakoniplanen brukes også som ressursmateriale for menighetene i utarbeidelse av deres årlige virksomhetsplaner.

Antall grønne menigheter

Resultatoppnåelse:

I 2011 er det registrert 26 grønne menigheter, dvs. kun 1 ny grønn menighet i 2011

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av tiltak.

Grunnen til den lave økningen er at menighetene i et år med avslutning av en menighetsrådsperiode og med valgprosess frem mot et nytt råd, ikke har funnet plass og mulighet til å prioritere miljø. Tunsberg bispedømme har en ressursgruppe for «miljø og rettferd». Denne gruppa arbeider for etablering av flere grønne menigheter, for å inspirere de som er grønne menigheter til handling.

I samarbeid med Kirkens Nødhjelp ble det arrangert et Klimaseminar på Tønsberg bibliotek, for å sette fokus på de store miljøutfordringene. Seminaret gikk inn i en seminarserie på biblioteket som er kalt «Stortinget møter folket», og samlet totalt 40 deltakere. Tunsberg biskop var invitert som en av innlederne på seminaret, sammen med sentrale stortingspolitikere fra Vestfold.

Antall kommuner med kirkelig deltagelse i kriseteam

Resultatoppnåelse

I de aller fleste kommuner er det deltagelse ved prest eller diakon. I de resterende kommunene er det avtaler om at kirkelig personell kan tilkalles ved behov.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av tiltak

Lokalt beredskapsarbeid ved katastrofer og oppfølging, skjer i de kommunale kriseteamene. I forbindelse med arbeidet med beredskapsplanene ble det foretatt en undersøkelse om i hvilken grad kirkelige medarbeidere var med i kriseteamene. Undersøkelsen viste at i de aller fleste kommuner var prest eller diakon med i kriseteamet. I de andre kommunene er det avtaler om at kirkelig personell kan tilkalles når det er behov for det. Ved flere store lokale ulykker har kirkelig personell spilt en vesentlig rolle. Vi ser at det er en økende bevissthet om betydningen av å drive et aktivt beredskapsarbeid med vekt på tverrfaglighet og samhandling.

(Se også under rapportering for prestatjeneste).

Antall deltagere på "Godt Liv"-kurs

Resultatoppnåelse

I 2011 var det 200 deltagere på "Godt Liv"-kursserie i Eiker prosti.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av tiltak

I 2011 ble kurs-serien «Godt liv – hele livet» holdt i Eiker prosti, Vestfossen kirke. Kurset gikk over 6 kvelder og henvendte seg til tilsatte i helse- og sosialsektor, samt tilsatte i menigheter og organisasjoner. Kurset hadde fokus på menneskeverd, helse og livskvalitet. I planleggingen og gjennomføringen av kurset vektla vi å benytte kjente og dyktige foredragsholdere med tidsaktuelle temaer. De fleste av de påmeldte deltagerne deltok på minst 4 av de 6 kveldene.

I skjæringspunktet mellom det diakonale arbeidet i menighetene og det kommunale omsorgstilbudet, ser vi at det er svært verdifullt med samhandling og samarbeid. Vi tror at dette er en av årsakene til at kurset samler et så stort antall deltagere. Finansiering av disse kurskveldene skjer primært gjennom tildeling fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse. Tilbudet om gratis kurs muliggjør deltagelse for helsearbeidere som sjelden blir prioritert til å delta på kurs.

Fra evalueringen – som skjedde muntlig underveis på kurskveldene, og skriftlig siste kveld, sitter vi igjen med svært mange positive tilbakemeldinger. De som deltok på hele kursserien meldte at kursledelsen hadde lyktes i å skape en helhet – i valg av temaer og dyktige foredragsholdere.

Noen konkrete uttalelser: «Behov for mer tid til samtale, spørsmål og gruppearbeid», «varierende lydforhold», «lærerike, flotte kurskvelder», «ordførerne i alle kommunene burde vært innom», «inspirerende møteforedrag, viktige refleksjoner», «utrolig flott kursoppsett», «god planlegging av arrangementskomiteen», «ønske om kopi fra foredragene», «flott lokale og god servering, «de kulturelle/musikalske innslagene har vært helt topp», «dere har gjort en god jobb i komiteen, sitter igjen med en god opplevelse – tusen takk».

Antall ansatte diakoner og diakoniarbeidere i menighetene

Resultatoppnåelse

Tunsberg bispedømme har pr. dato 37 diakon/diakoniarbeiderstillinger

Vurdering av resultat og måloppnåelse, - behov for styrking av diakonitjenesten i menighetene

Vi ser klart at det i de menighetene som har tilsatt diakon/diakoniarbeider er det et langt sterkere fokus på det diakonale arbeidet. Dette viser seg blant annet i at det i disse menighetene blir frivillige medarbeider fulgt opp på en profesjonell måte gjennom rekruttering og kursing. I gjennomsnitt viser undersøkelser at hver diakonstilling genererer rundt 100 frivillige medarbeidere. Vi ser også at samarbeidet med kommunale myndigheter, sykehjem og hjemmetjenesten blir ivaretatt på en langt bedre måte. I utbyggingen av samhandlingsreformen vil det bli nødvendig med et sterkere fokus på hvordan lokalmenigheten kan følge opp pasienter og pårørende. Vi ser en utvikling hvor frivillige organisasjoner blir en stadig viktigere samarbeidspartner. Vi opplever at kommuner med stramme budsjetter kutter i tildelinger til disse strategisk viktige stillingene, og at det er vanskelig å få opprettet nye. Dette medfører at mye viktig forebyggende arbeid ikke blir utført.

Diakoner står i et viktig kontakt- og nettverksarbeid, og driver forebyggende arbeid med tanke på rus og kriminalitet. Diakoner tilrettelegger selvhjelpsgrupper ved samlivsbrudd, sorggrupper, samhandling med helsetjeneste og individuell oppfølging. Dessuten samtale/sjelesorgarbeid ved sykehjem, lokale hospice/palliative avdelinger og hjemmeboende alvorlig syke og døende. Kirken har stor bredde i sin kontaktflate. Mange diakoner bidrar med samlivskurs, nettverksbygging og oppfølging av familier og barn med ekstra behov.

Annet

Bispevisitaser

Under **bispevisitasene** vektlegger biskopen og rådgiver diakoni å besøke en **kommunal helseinstitusjon**. Dette er et viktig treffpunkt for å styrke samarbeidet mellom lokalmenighetene og helseinstitusjonene. Vi fokuserer da blant annet på beboernes åndelige behov, for å øke oppmerksomhet rundt pasientens krav til en helhetlig livskvalitet.

Samarbeid med andre organisasjoner

Tunsberg bispedømmeråd står i nær kontakt og samarbeid med blant andre Kirkens familievern, Kirkens SOS, Kirkens Bymisjon, Blå Kors og Røde Kors.

2. Kontakt- kirke, skole, barnehage.

Resultatindikatorer

Antall menigheter som har samarbeidsavtaler med skoler og/eller barnehager
Prosentandel barnehager, skoler deltar på gudstjenester
Prosentandel skoler og/eller barnehager som har annen type samarbeid med kirken
Antall menighetsbarnehager
Den kulturelle skolesekken

Antall menigheter som har samarbeidsavtaler med skoler og/eller barnehager

Resultatoppnåelse

Det foreligger ingen tall for 2011.

Kommentar og vurdering av resultat og måloppnåelse

Den innrapporterte statistikken fra menighetene for 2011 gir ingen svar på hvorvidt det foreligger skriftlige avtaler mellom menigheter og skoler/barnehager. En rundspørring viser at de fleste menighetene kun har muntlige avtaler eller i beste fall et «skriv» som viser hva man er blitt enige med skolens eller barnehagens ledelse om av samarbeid. Det bør arbeides med å få en oversikt både over muntlige og skriftlige avtaler.

Prosentandel barnehager, skoler som deltar på gudstjenester.Resultatoppnåelse:

41 % av menighetene har en eller flere gudstjenester der barnehager inviteres.
63 % av menighetene har en eller flere gudstjenester der barneskoler inviteres.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

Tall fra statistikken fra menighetene for 2011 viser at over 41 prosent av menighetene har en eller flere gudstjenester der barnehager inviteres. Det tilsvarende tallet for gudstjenester med skole-elever er enda høyere; 63 prosent. De fleste av disse er i tiden før jul. I vel 14 prosent av soknene, de fleste små sokn, har de ikke egne gudstjenester for barn fra barnehager eller skoler. Dette fungerer bra utfra tradisjonen («slik har vi alltid gjort det»), helt til skolens ledelse skifter og nye skoleledere som er mer skeptiske eller kritiske til kirke og kristendom kommer inn i bildet.

Imidlertid er det åpenbart at i Tunsberg står tradisjonen med at skolene og barnehagene inviteres til egne gudstjenester fortsatt ganske sterkt.

Prosentandel skoler og/eller barnehager som har annen type samarbeid med kirken.Resultatoppnåelse

48,5 prosent av menighetene oppgir at de har skoleklasser eller barnehager på besøk i kirken, og over 41 prosent av menighetene oppgir at noen av deres ansatte orienterer om kirken i klasser på skolen eller i barnehagen.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av tiltak

Det er gledelig at åpenheten for et samarbeid mellom skole/barnehage og kirke er såpass stor. Men begrensningen fra menighetenes side er i stor grad at det er for få ansatte som har dette som del av sitt arbeidsområde. Trosopplæringsreformen har ikke vært med på å styrke dette, da samarbeid med barnehage og skole ikke regnes med som trosopplæring. Og kateketer og andre enn prester innenfor kirkelig undervisning har fått en dreining av sitt arbeid inn mot trosopplæring. Men samarbeid med skole og barnehage er tema ved alle biskopens visitaser i menighetene.

Antall menighetsbarnehagerResultatoppnåelse

I Tunsberg bispedømme er det for 2011 innrapportert 12 menighetsbarnehager. I tillegg vet vi at det er omtrent samme antall barnehager som organisasjoner innenfor Den norske kirke eier og driver med utvidet formålsparagraf.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av tiltak

Opprettelse av menighetsbarnehager er i stor grad et økonomisk spørsmål. Det er en sak mellom menigheter/fellesråd og kommunene. På dette området har vi liten påvirkning. Men vi ønsker å være med på å inspirere og oppmuntre de som arbeider i menighetsbarnehagene gjennom egne kurs og besøk.

Den kulturelle skolesekkenResultatoppnåelse

Dette er et samarbeidsområde i bispedømmet mellom rådgiver for kultur og rådgiver for undervisning. I 2011 ble det arrangert to motivasjonsseminarer for ansatte i menighetene; et i Tønsberg (Solvangkirken) i april for Vestfold og et i Modum (Åmot kirke) i september for Buskerud. På disse seminarene deltok Kristin Gunleiksrud fra IKO og konsulenter fra fylkeskommunene i henholdsvis Vestfold og Buskerud. Flere menigheter er godt i gang med planlegging og gjennomføring av prosjekter som kan passe inn i den kulturelle skolesekken, bl.a. Ål kyrkelyd med prosjektet de har kalt «Fargane i taket» og Nore og Uvdal med et prosjekt om kirken i middelalderen.

3. Misjon

Mål fra strategiplan 2010 - 2014 til Tunsberg bispedømme:

- Bevisstgjøre, synliggjøre og bidra til å utvikle den misjonale identitet i alle menigheter i Tunsberg

- Styrke misjonsengasjementet i menighetene

Resultatindikatorer:

Antall menigheter med samarbeidsavtaler med misjonsorganisasjoner

Resultatoppnåelse

I 2001 hadde 51 % av menigheten avtaler, i oktober 2011 var tallet steget til 79 %. 89 menigheter av 114 har inngått en misjonsavtale eller et menighetens misjonsengasjement.

Vurdering av resultat- og måloppnåelse:

Gjennom langsiktig brobygging og prosessorientert motivasjonsarbeid har menighetsavtaler nå er blitt det normale. Flertallet menigheter konkretiserer sitt misjonsansvar gjennom en menighetsavtale gjennom Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) i samarbeid med en misjonsorganisasjon. De menigheter som ikke har avtale er enten svært små, har få ressurser eller har for tiden en tenkepause med hensyn til inngåelse av ny avtale.

Resultatindikator sier dog ikke noe om hvorvidt en helhetlig misjonsforståelse der misjon blir en dimensjon i alt menighetens arbeid har fått nedslag i menighetene eller ikke. Selv om misjonsavtaler nå er alminneliggjort, er det lang igjen før denne forståelsen får prege alle lokalmenighetene i Tunsberg. Dette har noe å gjøre med at mange fortsatt har en forståelse av misjon som noe som er for de spesielt interesserte og noe som primært handler om geografi.

Det er i 2011 særlig arbeidet videre mer langsiktig, tverrfaglig og prosessorientert med å løfte frem den misjonale dimensjon spesielt i trosopplæringsreformen og gudstjenestereformen. Gjennom samhandling med menigheter søker vi å finne frem til fruktbare, gode lokalt tilpassede konkretiseringer av misjon lokalt. Dette arbeidet vil fortsette fremover.

4. Menighetsutvikling.

Mål fra strategiplan 2010 - 2014 til Tunsberg bispedømme:

- Gi flere menigheter i Tunsberg muligheten til en styrt menighetsutvikling med veiledning og oppfølging over tid

Resultatindikatorer:

Antall menigheter som deltar i ulik organisert menighetsutviklingsarbeid mm.

Det 3årige nasjonale samarbeidsprosjektet (2008-2011), Menighetsutvikling i Folkekirken (MUV) med Menighetsfakultetet ble avsluttet og evaluert i 2011. Målet var bl.a. å utvikle og prøve ut gode redskaper for en helhetlig styrt, systematisk menighetsutvikling i en folkekirkelig kontekst. 10 menigheter, hvorav 6 var fra Tunsberg har vært med på denne arbeidsprosessen som forsøkskaniner. En har prøvd ut og underveis fått tilpasset verktøy som også har vært med på å sette disse menighetene i bedre stand til å arbeide målrettet med sin identitet og virksomhet sett i lys av Den norske kirkes visjon og målsettinger. Prosessen skapte også rom for kulturell endring i disse menighetene. 2 av forsøksmenighetene avrundet arbeidsprosessen tidligere enn tenkt. Hovedårsaken var langtidsfravær for prestene i disse 2 sokn. Dette var, sett i et forsøksperspektiv ikke mislykket, men noe som gav selve prosjektet verdifulle erfaringer med virkelighet og realisme i menighetshverdagen. For mere detaljer henvises til prosjektets egen evaluering.

Menighetsutvikling i folkekirken (MUV) inviterer nå menigheter til å bli med på et arbeid med menighetsutvikling over 3 år, og bispedømmet arbeider med å legge til rette for at flere menigheter, etter søknad i 2012 kan delta.

2.1.3. GUDSTJENESTELIV- GUDSTJENESTEREFORMEN

Resultatmål:

En fornyet gudstjeneste med større rom for fleksibilitet og variasjon, lokal tilpasning, involvering og deltakelse.

Delmål 2011: (fra bispedømmets årsplan 2011, ang gudstjenestereformen):

En god og trygg innføring basert på de ressurser som menighetene selv rår over.

Styringsparametre:

Innføring av gudstjenestereformen

Resultatindikatorer:

Utarbeidet plan for innføring av gudstjenestereformen.

Antall kurs for prester og kantorer

Antall fagdager for andre grupper.

Innføring av gudstjenestereformen:

Utarbeidet plan for innføring av gudstjenestereformen.

Resultatoppnåelse

Plan er utarbeidet av ressursgruppen for innføring av gudstjenestereformen i Tunsberg, og behandlet og vedtatt i bispedømmerådet. Planen er iverksatt.

Vurdering av måloppnåelse og omtale av tiltak:

Vi er nå i gang med selve innføringen. Etter en forberedende fase i 2010 der ressursgruppen hovedsakelig arbeidet med å identifiserte og analysere de praktiske utfordringer som en gudstjenestereform ville medføre, ble en endelig plan for innføring behandlet og vedtatt i bispedømmerådet i februar 2011. Planen søker å ta høyde for å imøtekomme de 3 konkrete delmål for gudstjenestereformen: a) Økt frihet for menighetene til å prege det lokale gudstjenestelivet, b) innføring av ny liturgi, ny musikk, ny tekstbok etc. og c) endring av kulturen rundt forberedelse og gjennomføringen av gudstjenesten.

rfaringer underveis med analysene av utfordringene avslørte at svært mange av prostene, prestene og kirkemusikere i tiden før oppstart oppfattet reformen først og fremst som en liturgireform, og mindre som endring av gudstjenestekultur. Det ble også foretatt en analyse av

kompetansebehovet sett opp mot resultatmål. Vi fant da at det er allerede var nok kompetanse i menighetene og prostiene, ikke minst blant prestene og kirkemusikere til å ta i bruk ny liturgi. Den kompetanse som bør styrkes særlig, definerte vi som: a) kompetanse hos menighetsråd om gudstjenesten, reformen og myndiggjøring av dem, b) kompetanse hos sokneprestene og kirkemusikere til samhandling, involvering samt det å være gode veiledere for menighetsrådene i valg av lokal grunnordning. Dette er søkt ivaretatt gjennom fagdager og kurs i 2011, og vil fortsette i 2012.

Innføringen vil først og fremst skje lokalt, og for å veilede menighetene har vi definert innføringen lokalt i 5 faser /trinn. Gjennom denne søker vi å ivareta både utfordringene med kortsiktige endringer og de mer langsiktige holdningsendringer, og vi oppmuntrer menigheten til å ta i bruk åpne og lukkede prosessgrep for å sikre en bedre innføringsprosess lokalt.. Disse 5 fasene er popularisert, og kommunisert til ansatte og menighetsråd i løpet av 2011 og begynnelsen av 2012 (for de nye menighetsrådene), og er lagt ut på våre hjemmesider. En *populærversjon* av denne ser slik ut: (det er også laget en mer detaljert utgave)

1 trinn:

Menighetsrådet oppnevner gudstjenesteutvalg eller likende arbeidsgruppe som har ansvaret for gjennomføringen av de neste trinn

2 trinn:

Samtale i alle deler av menigheten om menighetens gudstjenesteliv.
Hva har vi? Hvordan vil vi ha det? Hva er mulighetene?

3. Trinn:

Gudstjenestens hovedprinsipper- inn i vår menighet. Hva og Hvordan?
Involvering-fleksibilitet-stedegen. Gudstjeneste for alle- Universell utforming

4. Trinn:

Begynne med den konkrete utforming av lokal grunnordning. Foreta valgene. Lage innstilling. Alle ansatte som har berøring med gudstjenesten skal ha anledning til å uttale seg før vedtak i menighetsråd

5 Trinn.

Behandling og vedtak i menighetsråd. Legges frem på menighetsmøte. Sendes biskopen til godkjenning

Vi har også satt opp følgende mål for arbeidet med innføring av i menighetene frem til 1. søn. i advent 2012: « At vi 1. søndag i advent 2012 kan si lokalt: «*Denne grunnordningen har vi valgt sammen!*»

I samarbeid med prostene er det arbeidet med rutine for biskopens godkjenning av de lokale grunnordninger. Det er bl.a. laget, som et supplement til veiledningshefte fra sentralt hold, en praktisk sjekklister på hva som må med av vedtak for å få biskopens godkjenning av de lokale grunnordninger.

Antall kurs for prester og kantorer

Resultatoppgåelse:

1 felles fagdag (27 april) for prester og kirkemusikere.

3 team med kirkemusiker og prest har blitt kurset fra sentralt hold, og har i nov-des. 2011 holdt kurs for prester og kirkemusikere i 5 prostier. Dette kurset gjennomføres for de andre prostiene i januar-februar 2012.

Vurdering av måloppnåelse og omtale av tiltak:

En evaluering av kursrunden foreligger ikke på nåværende tidspunkt, men utfra de tilbakemeldinger som er gitt, har fagdag og kurs gitt prester og kirkemusikere noen knagger for forståelse av gudstjenesteformen, og satt dem i bedre stand til å være veiledere i prosessen lokalt.

Et tilbud om kursrunde 2 i prostiene med gudstjenesteutvalgene som målgruppe planlegges for våren 2012, samt at gudstjenesteformen blir et sentralt tema på de prestevise kurs for menighetsrådene vi planlegger i 2012.

Antall fagdager for andre grupper

Resultatoppnåelse:

Tema på en fagdag for kirkelige undervisere. Tema på en fagdag for diakoner

Vurdering av måloppnåelse og omtale av tiltak:

Dette var prosessiltak med fokus på samtale og grunnleggende informasjon om gudstjenestereformen og kjerneverdierne for å skape trygghet, få frem forventninger ol. I disse faggruppene.

Det arbeides med menighetsutvikling i Hedrum menighet;
Hedrum var en av forsøksmenighetene for prosjektet « Menighets-utvikling i folkekirken». Foto: KEL

2.1.4. KULTUR

Resultatmål:

Med forankring i Kirkens Kulturmelding (KM) 07/2005 Kunsten å være kirke, skal kunst- og kultursatsingen sørge for at menighetens kulturkompetanse og kirkens koordinerende rolle styrkes, og spisskompetanse utvikles i bispedømmene. Målet er en bred og økt kulturvirksomhet i menighetene, og at Den norske kirke fremstår som en attraktiv og profesjonell aktør i norsk kulturliv innen alle kunstneriske uttrykksformer.

Styringsparametre:

Øke og fremme bred kirkelig kulturvirksomhet
Bygge, utvikle kirkelig kulturkompetanse
Utvikle og videreformidle spisskompetanse
Initiere samarbeid mellom kirken og kulturlivet for øvrig

Resultatindikatorer:

Antall sendte søknader, søkt sum og innvilget sum til menighetene formidlet i samarbeid med bispedømmekontoret
Antall kompetansehevende tiltak og antall deltakere på disse
Antall tiltak og antall resultater
Antall nye samarbeidstiltak

Øke og fremme bred kirkelig kulturvirksomhet

Antall sendte søknader, søkt sum og innvilget sum til menighetene formidlet i samarbeid med bispedømmekontoret

Resultatoppnåelse:

Vi har grunnet manglende rapporteringssystem ikke en fullgod oversikt som viser tilskuddene for finansiering av kulturaktiviteter og arrangement i bispedømmet, men en svært grovmasket oversikt gir et bilde hvor ca 1,500 millioner er bevilget til Tunsberg bispedømme :

FORMÅL / AKTIVITET:	OFFENTL. INSTANS:	INNVLGET SUM:
Glogefestspillene i Kongsberg	Norsk Kulturråd	400.000,-
Glogerakademiet	Norsk Kulturråd	150.000,-
Haug kirkemusikkfestival	Norsk Kulturråd	50.000,-
Hønefoss kirke, Pipekonserter 2011	Norsk Kulturråd	50.000,-
Klingende kirkelandskap , Vestfold	Norsk kulturråd,	100.000,-

Kongsberg Kantori - konserter	Norsk kulturråd,	50.000,-
Gisle Krogseth , David og Batseba	FFUL	12.000,-
Gisle Krogseth, Manus og komposisjon	Norsk Komponistfond	20.000,-
Jazz i kirkerommet, MISK og VF	FFUK	15.000,-
Stella Polaris , « Åpenbaringer fra en Eselmesse	Norsk kulturråd,	300.000,-
Stella Polaris	FFUK	45.000,-
Grepet i ord, VFK og TBDR	Fritt Ord	10.000,-
Fantasi & Fuge , Bokutgivelse - Kongsberg	Fritt Ord	10.000,-
Bragernes . h-moll messen	Norske Fagfotografers fond	50.000,-
Bragernes adventsfestival	Norsk kulturråd,	50.000,-
Bragernes Orgelkonsertene	Norsk kulturråd	100.000,-
Ål – « Fargane i taket «	Norsk Kulturråd	25.000,-
Orgelbrus - Horten MISK – Sandefjord kirke Gloria Mundi -Haugar Folkemusikkmesse på Gol	Ikke fått inn tall, men samtlige har fått bistand på prosjektutvikling	

Det er viktig å presisere at kulturrådgiver ikke har en eksakt oversikt over antall sendte søknader til De ulike statlige støtteordningene, eller hvem som har fått avslag i kulturråd, FFUK osv. Det man med sikkerhet kan slå fast er at de reelle tallene er høyere enn hva som fremkommer i tabelloppsettet.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak:

Kulturrådgiver har vært i stillingen i snart et og et halvt år, og med bakgrunn i rapportering fra 2010 er det tilfredsstillende å konstatere at kunst & kulturlivet i Tunsberg bispedømme er i vekst og bevegelse. Stillingen som kulturrådgiver i Tunsberg er tillagt spisskompetanse på visuell kirkekunst, samt det brede musikkbegrepet. Det har vært en rekke henvendelser og dialog til og med kulturrådgiveren vedr. bistand til søknader om finansiering av tiltak innen litteratur, fotokunst, scenekunst og musikk/kirkemusikk/festivalutvikling.

Rådgivning

Kulturrådgiver har jobbet en del med rådgivning knyttet til publikumsbygging, organisering og økonomiske modeller – dette har blant annet omfattet: Domkirkefestivalen i Tønsberg, Sacred Festival i Drammen, Glogerfestspillene i Kongsberg, Orgelbrusfestivalen i Horten, Helt førsteklasses i Hurum m.fl.

Det har også vært gjort flere tiltak for å initiere produksjoner for å tydeliggjøre kirken i festivaler som Middelalderfestivalen, Vestfoldfestspillene, Litteraturuka m.m.

I tillegg jobbes det aktivt mot den tyske kirkescenen og et internasjonalt engasjement for aktører som frekventerer kirkescenen i bispedømmet.

Inspirere til økt kultursatsing

Kulturrådgiver har vært rundt og holdt en del motivasjonsforedrag i alt fra Rotaryklubber, til prostidager, stabskurs og andre sammenslutninger. Dette sammen med de mindre sammenhengene hvor rådgivning har karakter av å gi idetilfang og arrangørtips. Dette er et av de mest effektive virkemidlene for å gi selvtillit nok og tilstrekkelig kunnskap til å prøve nye kulturformer i den norske kirke.

Trist var det derfor at Norsk Kulturråd ikke imøtekom søknaden om «Artist in Residence» hvor det var gjort et relativt omfattende samarbeid mellom Tønsberg domkirke, kirkerådet, dramatikkers hus m.fl.

Bygge, utvikle kirkelig kulturkompetanse

Antall kompetansehevende tiltak og antall deltakere på disse

Resultatoppnåelse:

Av større kompetansehevende tiltak er det blitt holdt 2 store samlinger med til sammen 56 personer.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak

I 2011 har det vært avholdt flere kompetansegivende samlinger. Blant annet har det vært satt fokus på kirken og « Den kulturelle skolesekken» gjennom kurser i Vestfold og Buskerud. Disse kursene har bl.a. vært utviklet med fylkeskommunens kulturavdeling i begge fylker. Videre har det vært gitt kompetanseheving til diakonene i bispedømmet om « Den kulturelle spaserstokken». Sistnevnte har også blitt implementert i det ordinære kulturlivets festivaler. Disse tiltakene har allerede gitt seg gode konkrete utslag i prosjekter i begge fylker og det jobbes målrettet med oppfølgingen.

Utvikle og videreformidle spisskompetanse

Resultatoppnåelse:

1 hovedtiltak: kirkekunstutstillingen i Tønsberg «**Gloria Mundi**» med ca. 5000 besøkende

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak

Tunsberg bispedømme har i 2011 hatt et stort og krevende prosjekt som medprodusent i utstilling « Gloria Mundi», lokalisert til og kuratert av Haugar Vestfold Fylkesmuseum. I denne utstillingen av kirkekunst var kulturrådgiver og leder av administrasjon og forvaltning på Tunsberg bispedømmekontor to vesentlige bidragsytere i dette prosjektet. Gloria Mundi, storsatsningen til Haugar Vestfold kunstmuseum i 2011, ble åpnet av Tunsberg biskop i 30. april 2011

Den anerkjente kunstinstitusjonen tok i 2010 initiativ til et samarbeid med Tunsberg biskop og bispedømmeråd om den store kirkekunstutstillingen. Våre fagmedarbeidere har bidratt aktivt med veiledning knyttet til utarbeidelsen av utstillingen med Lucas Cranachs maleri « La de små barn komme til meg» som det sentrale midtpunktet. De utstilte verkene var delvis hentet fra lukkede magasiner og dels fra kirker i Vestfold.

I forbindelse med utstillingen ble det også utgitt en praktbok og avholdt aktuelle seminarer. Boka «Gloria Mundi» med artikler med faglig karakter, hovedsakelig om etterreformatorisk kunst og kirkeinventar. Boka viser også flotte detaljerte fargefotografier av inventar og utstyr som ikke kunne være på utstillingen.

Totalt var det tett opp til 5000 mennesker som så utstillingen og i disse tallene ligger det også kurser og seminarer for mange menighetsråd, alle prestene i Tønsberg osv.

Dette prosjektet krevde mye tid og kunnskap, men ble svært vellykket.

Initiere samarbeid mellom kirken og kulturlivet for øvrig

Grunnlovsjubileet 2014

Tunsberg bispedømme har inntatt en sentral posisjon i arbeidet med å utvikle og gjennomføre feiringen av grunnlovsjubileet. Sammen med Vestfoldmuseene og Vestfold Fylkeskommune er det nedsatt en strategisk gruppe som har til hensikt å koordinere og bistå de ulike aktørenes innspill til arrangement og aktiviteter. Dette innebærer en stor kontaktflate mot kommuner og menigheter, samt at man sikrer en tverrfaglig tilnærming til flere regionale prosjekter. Innen 1.mai 2012 skal det meste av hovedlinjene i programmet være avklart.

Pilegrimsarbeid

Tunsberg bispedømme har i 2011 utviklet en forsiktig strategi for de kommende år mht. pilegrimsarbeidet. Dette arbeidet innebærer deltagelse på nasjonalt nivå, samt en sterkere tilstedeværelse på konkrete prosjekter som er nærmere beskrevet i egen vedtatt handlingsplan. En vesentlig del av arbeidet består i å utvikle et partnerskap til de fysiske utfordringene som opparbeidelse og merking av leder – en annen del handler om å få kirken frem i de større festivalene hvor det spirituelle eies av en rekke andre instanser og miljø. Konkret planlegges det en felles konferanse med fylkeskommune og kirke som ser nærmere på nasjonale utfordringer, regionale grep og ikke minst finne gode eksempler på samarbeid mellom de ulike aktørene.

Oppsummering

Kultursatsingen i Tunsberg bispedømmeråd er definitivt et riktig grep. Etterspørselen fra menigheter, kunstnere og kunst & kulturscenen viser dette. Kompetansebehovet er stort og det er vesentlig å finne gode strukturer for kunnskapsdeling, både aktørene i mellom, men også mellominstitusjoner til kirker og menigheter.

I dette arbeidet er tid og langsiktighet en viktig faktor og kulturrådgiverstillingene må være tett på de ulike scenene og produksjonene som settes opp. Slik kan det bli et samspill mellom hva som skapes og finner en egnet form på et sted – og over til øvrige kirker og scener. Ikke nødvendigvis flyttbare produksjoner, gjerne det, men idetilfang, regigrep og ikke minst hvordan de ulike kunster & kulturuttrykk kommuniserer mot, til og med de ulike målgruppene. Tett på, tydelig og tilstede er strategien for å lykkes i «Kunsten å være kirke».

Bildetekst: Fra Sacred Festival, Drammen. Foto: Signe Myklebust

KAP. 2. RESULTATRAPPORT 2011, forts

2.2 RESULTATMÅL- KAPITEL 1591 PRESTESKAPET**2.2.1. HOVEDMÅL PRESTETJENESTEN****HOVEDMÅL:**

Bevilgningene til prestedtjenesten har som mål at alle menigheter i Den norske kirke skal ha fast geistlig betjening, slik at tjenesten er nærværende i alle lokalsamfunn. Alle sokn skal være betjent av en eller flere prester.

Styringsparameter:

Prestedekning
Rekruttering

Resultatindikatorer:

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. prestestilling.
Antall ledige prestestillinger i bispedømmet.
Antall nytilsatte prester, eksklusiv overgang fra annen prestestilling.
Antall prester som har fratrudd stillinger før fylte 67 år, eksklusiv overgang til annen prestestilling.

2.2.1.1. PRESTEDEKNING**Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. prestestilling**

Resultatoppnåelse: 3092 kirkemedlemmer pr. prest

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

For 2011 er antall kirkemedlemmer pr prest beregnet utfra antall prester 124. Vi ender dermed opp med 3092 kirkemedlemmer pr. prest. Tunsberg har valgt å ha 3 fengselsprester som ikke har de samme oppgavene knyttet til direkte prestedtjeneste. Vi har også et bispedømme med store lokale variasjoner når det gjelder befolkningstetthet. Det er en økende utfordring å sikre god nok prestedtjeneste i byer og bynære områder. Vi ser dette tydelig i Lier prosti. Prosten i Lier uttrykker det slik: «Den store utfordringen for prestedtjenesten i Lier, Røyken og Hurum prosti er å overkomme det alminnelige og løpende prestearbeidet med de nåværende ressursene».

Lier kommune	– 6 452 innbyggere pr prest
Røyken kommune	- 6 4 66 innbyggere pr prest
Hurum kommune	- 4 577 innbyggere pr prest

Tunsberg bispedømme har til sammen 119,93 hele årsverk. Dette fordeler seg på 124 stillinger. Noen av våre prester arbeider i reduserte stillinger. Vi har for 2011 ikke rapportert inn noen ubesatte stillinger. I overganger når en prest slutter til en ny er på plass, vil det være kortere eller lengre vakanser. Dette blir i hovedsak dekket opp av våre prostiprester og seniorprester. I tillegg benytter vi pensjonister til enkelttjenester og noen av dem er engasjert i kortere eller lengre arbeidsperioder. Vi ser at pensjonerte prester er en viktig ressurs. Det er imidlertid viktig å være klar over at de ikke alltid kan fylle alle vikarbehov.

2.2.1.2. REKRUTTERING

Antall ledige prestestillinger i bispedømmet.

Resultatoppnåelse:

Det 0 ledige stillinger i bispedømmet.

Antall nytilsatte prester, eksklusiv overgang fra annen prestestilling.

Resultatoppnåelse:

På søkerlistene til de 7 ledige stillingene hvor prest ble tilsatt i 2011, var det til sammen 51 søkere, hvorav 18 var kvinner.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

Tunsberg bispedømme har forsøkt å få bispedømmet til å framstå som et attraktivt bispedømme å arbeide i, spesielt for yngre prester. Man har forsøkt å tilkjenne i utlysningsteksten til enkelte stillinger at man søker etter en yngre prest. Dette vil være nødvendig i et bispedømme som Tunsberg der men tradisjonelt får mange søkere med lang kompetanse og høy alder. Denne type utlysning har ført til tilsetting av flere yngre prester

Dette har resultert i god tilgang på kompetente søkere av begge kjønn, og vi hadde heller ikke i 2011 noen utlyste stillinger uten søkere.

I 2011 mottok Tunsberg bispedømmeråd en tilleggsbevilgning på kr 100.000 til rekrutteringsarbeid. Dette satte oss i stand til å engasjere medarbeidere til å delta på utdanningsmesser og distribuere informasjonsmateriell om prestedtjenesten. Det er opprettet en egen komite for rekruttering. Det er bestemt at et rekrutteringsteam av unge studenter ledet av en prosjektleder skal gjøre fremstøt mot ulike ungdomsmiljøer, leirer, stevner etc.

Tunsberg biskop inviterer hvert halvår nylig tilsatte prester til samtale og informasjonsdag på bispedømmekontoret. Det er også egne introduksjonsprogrammer i prostiene, og det tilbys arbeidsveiledning til alle nytilsatte prester.

Antall prester som har fratrudd stillinger før fylte 67 år, eksklusiv overgang til annen prestestilling.

Resultatoppnåelse:

Når det gjelder fratreden før aldersgrensen før 67 år, har Tunsberg kun hatt 3 prester som har benyttet denne muligheten.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

På bakgrunn av dette mener vi å ha lyktes med å legge til rette for at eldre prester kan stå i tjenesten fram til pensjonsalder og gjerne ut over det. Prester i seniorfasen utgjør en viktig ressurs når det gjelder kompetanse og erfaring. Med sin arbeidsinnsats og vilje til å stå på, utfører de en nødvendig del av den samlede prestatjenesten i prostiene, selv om noen er fritatt oppgaver innen konfirmantarbeid etc. Vi hadde gjerne sett at det ble lagt til rette med økonomiske ressurser til flere seniorprestestillinger i kirken.

2.2.2. RESULTATMÅL:

Prestetjenesten skal være tilpasset lokale forhold og utfordringer.

Styringsparameter:

Tjenestefordeling

Resultatindikatorer:

Andel menighetsprester som er gitt et spesialisert ansvarsområde innen prostiet.
Antall menighetsstaber som har hatt visitasoppfølging .

Tjenestefordeling

Andel menighetsprester som er gitt et spesialisert ansvarsområde innen prostiet.

Resultatoppnåelse:

17 prester, dette utgjør en andel på 15 %.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

Vi bad prostene rapportere inn hvilke av prestene som er gitt spesialiserte arbeidsoppgaver. Det kan derfor være noe ulik oppfatning i hva som ligger i denne definisjonen. De som er rapportert

inn, har arbeidsoppgaver knyttet til tjenester i fengsler, institusjoner, på sykehus og til arbeid blant barn og unge. Disse spesielle oppgavene utgjør bare en mindre del av prestenes totale arbeidsoppgaver, og blir i mindre grad ansett som spesialisert arbeidsområde men mer som en type arbeidsfordeling prestene imellom. Det er ennå mer å hente i arbeidet med å benytte prestenes spesielle kompetanse gjennom å organisere prestedtjenesten med spesialiserte arbeidsområder innen prostiet. De mange lovpålagte må-oppgavene og menighetstjenesten krever det meste av prestenes arbeidstid, noe som gjør denne spesialiseringen vanskelig. Tunsberg bispedømme er ikke i mål når det gjelder å utvikle tjenestefordelingen i prostiene med tanke på spesialiserte arbeidsområder.

Antall menighetsstaber som har hatt visitasoppfølging .

Resultatoppnåelse:

14 staber.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

Biskopen innkalte alle stabene der det var visitas i 2010 til visitasoppfølging i 2011 ved et felles heldagsseminar. I tillegg til stabene møtte prostene og kirkevergene. Der ble blant annet utfordringene fra visitasrapportene gjennomgått.

De stabene som deltok i visitasoppfølgingen, fikk etter vår vurdering en verdifull inspirasjon til å se sin tjeneste i lys av lokale kirkelige tradisjoner og utfordringer - sett i sammenheng med kirkens overordnede strategier og visjoner.

2.2.3. RESULTATMÅL:

Prestene skal stimuleres til å utvikle kunnskaper, ferdigheter, holdning og motivasjon for tjenesten.

Styringsparameter:

Etter- og videreutdanning

Resultatindikatorer:

Gjennomsnittlig studiedager pr. prest .

Deltagelse i arbeidsveiledning, ABV .

Presters deltagelse i krise og beredskapsarbeid.

Veien til prestedtjeneste- antall studenter tilsluttet Tunsberg .

Gjennomsnittlig studiedager pr prest i Tunsberg

Resultatoppnåelse: Gjennomsnittlig antall studiedager pr prest var 7,3 dager. Antall studiedager pr kvinne i prestatjeneste var 6,4.

Tabell som viser antall dager studiepermisjon pr prest. Tall til høyre viser antall dager pr kvinne i prestatjeneste.

	Antall dager studiepermisjon per prest		Andel prester som har hatt studiepermisjon*	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner
Tunsberg	7,3	6,4	65 %	71 %
Gjennomsnitt	6,4	6,0	62 %	58 %

Omtale av gjennomførte tiltak.Kompetanseutviklingsplan

Tunsberg bispedømme iverksatte i 2011 ny kompetanseutviklingsplan for prester og proster. Det legges her opp til en kombinasjon av studier i regi av Kompetanserådet gjennom REU tildelingen og lokalt studiearbeid i prostiene. Planen gir en forutsigbarhet for gjennomføring av større studieprosjekt/studieturer i alle prostiene.

Vi har i 2011 intensivert studiearbeidet i Tunsberg bispedømme. Vi ser at det er nødvendig å tilføre prestene økt kompetanse særlig i forhold til det pågående reformarbeidet i Den norske kirke. Et eksempel på dette var at biskopens fagdag for prestene i 2011 hadde som tema endring av kirkeordningen i Den norske kirke.

Regional etterutdanning

De fleste søknader til REU midler ble imøtekommet. Det er mulig at det intensiverte fortløpende studiearbeidet i prostiene har ført til at prestene opplever mindre behov for å benytte seg av muligheten for individuelle studieopplegg.

Deltagelse i arbeidsveiledning, ABV.Resultatoppnåelse:

10 grupper – 45 prester.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

Arbeidsveiledningen i Tunsberg organiseres av en av Bispedømmets fagrådgivere. Han har etablert et regionalt fagråd for arbeidsveiledning. Det er det siste året blitt utvidet med representant for Kirkevergelaget. Det ivaretar ønsket om en tverrfaglig arbeidsveiledning som et

tilbud til alle som er tilsatt i vigslede stillinger. For tiden har vi 10 grupper med ca. 60 deltagere, av dem er 45 prester.

Arbeidsveiledningen skjer kontinuerlig. I 2011 er det bestemt at fra 2012 øker årstimetallet fra 16 til 20 timer. Samtidig er det vedtatt at Fellesrådets betaling for en ansatt i veiledning økes fra kr. 3000 til kr. 4000.

Som et prøveprosjekt har en i 2011 satt i gang en veiledningsgruppe for trosopplærere. En tenker at det er viktig med veiledning for medarbeidere som i stor grad er nye som kirkelige medarbeidere samtidig som de går inn i «nye» oppgaver i Den norske kirke.

I tillegg til gruppeveiledning gis det tilbud om individuell veiledning for de som har spesielt behov for det.

Bispedømmet har en avtale med Institutt for sjelesorg ved Modum Bad om at medarbeidere kan få rekreasjonsuker med inntil 3 samtaler under oppholdet.

Selv om det ikke handler om Arbeidsveiledning, kan en nevne at prester ved behov får dekket utgifter til en samtalerække på inntil 8 samtaler (oktavsamtaler) hos veileder, psykolog eller sjelesørger.

I Drammen prosti er alle prestene omfattet av en mentorordning organisert av prosten.

Presters deltagelse i krise og beredskapsarbeid

Resultatoppnåelse:

Samtlige prester har gjennom sitt arbeid mer eller mindre kontakt med krise- og beredskapsarbeid lokalt. Våre 3 politidistrikt har prester knyttet til LRS-ordningen, og de kommunale kriseteam har enten fast deltakelse av prest/diakon, eller man samarbeider på tilkallingsbasis.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak

Presters deltagelse i krise og beredskapsarbeid i 2011 var en i ferd med å avslutte arbeidet med en ajourføring av beredskapsplanen for Tunsberg bispedømme. Katastrofen 22.juli førte til at sluttføring av arbeidet ble satt på vent til at en fikk med seg erfaringene fra Utøya. Planen vil bli presentert på et seminar 26.april 2012.

Tunsberg bispedømme er representert ved stiftsdirektøren i Fylkesmennenes beredskapsråd i Buskerud og Vestfold. Biskopen er også representert i Beredskapsforum i de tre politidistriktene i bispedømmet. I Vestfold har Politimesteren og Biskopen inngått en avtale om at Kirken skal ha ansvar for pårørendesentra i aktuelle tilfelle. Det ble i 2011 utprøvd ved Øvelse SkagEx11.

Biskopen har utpekt LRS-prest med stedfortreder i alle tre politidistrikt.

Det vesentlige beredskapsarbeidet i katastrofer og oppfølging skjer ved de kommunale kriseteamene. I forbindelse med arbeidet med beredskapsplanen ble det foretatt en undersøkelse om i hvilken grad kirkelige medarbeidere var med i kriseteamene. Undersøkelsen viste at i de aller fleste kommuner var prest eller diakon med i kriseteamet. I de andre kommunene er det avtaler om at kirkelig personell kunne tilkalles når det var behov for det. I flere store lokale ulykkeshendelser har kirkelig personell blitt involvert.

Utøya

«Når det var bruk for oss, var vi ved Guds hjelp i stand til å levere», konkluderte biskop Laila Riksaasen Dahl i ett av flere møter med kirkelig personell som var involvert i møte med berørte på Sundvolden hotell og ved gravferder for ofre etter Utøya.

Utøya ligger i Tunsberg bispedømme. Allerede fredag 22.juli var 8 kirkelige medarbeidere til stede på Sundvolden. I løpet av helgen gjorde 32 prester og diakoner tjeneste i en oppsatt turnus. Biskopen besøkte kirkelige og andre medarbeidere på Sundvolden 23.juli og deltok ved gudstjenesten i Norderhov kirke 24.juli. Det ble en viktig gudstjeneste for pårørende, og for støtteapparatet. Det var betydningsfullt at både regjering og kongehus var representert.

Det var 9 omkomne fra bispedømmet. Biskopen har møtt staber som har vært spesielt involvert, invitert de som gjorde tjeneste på Utøya til en samling der en fikk faglig hjelp til å bearbeide erfaringene og hatt en stor samling der også staber som har medvirket ved Utøya-relaterte gravferder var invitert. Både de faglige bidragene og arbeidet i gruppene var betydningsfulle. Kirken har ellers bidratt ved minnemarkeringer, åpne kirker, fakkeltog, minnegudstjenester i tiden etter 22.juli.

Bispedømmerådet har engasjert profesjonell hjelp til å få en samtale med hver enkelt kirkelig medarbeider som gjorde tjeneste i Utøya relaterte hendelser. Målet var å få kartlagt tjenester som ble utført, medarbeideres behov som ble møtt og behov som trenger nærmere oppfølging. Rapporten fra samtalen viser at det ble gjort en god jobb fra arbeidsgiverens side, men det ble også klart hvilke medarbeidere som trenger en spesiell oppfølging videre.

Hendelsene 22.juli vil få betydning for de kirkelige beredskapsplanene, men også for hvordan en følger opp medarbeidere som har vært involvert i andre tragiske hendelser.

Veien til prestatjeneste- antall studenter tilsluttet Tunsberg .

Resultatoppnåelse:

19 studenter er pr. 15.02.12 tilknyttet Tunsberg gjennom det ordinasjons forberedende programmet «Veien til prestatjeneste». I 2011 deltok 8 studenter på ordinasjon samling 1 og 2 på Granavolden. Våren 2011 hadde 3 studenter stiftspraksis i Tunsberg, høsten 2011 var det 1 student.

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak

Biskopen prioriterer å sette av god tid til samtalen med studentene etter at praksisen er gjennomført. Nettopp kontakten med biskopen blir av studentene fremhevet som viktig.

2.2.4. RESULTATMÅL:

Det skal motiveres og legges til rette for at fleire kvinner søker teneste som menighetsprester og innehar lederstillinger i kirken

Styringsparameter:

Kvinneandel

Gi støtte og bidra til samhold blant kvinner i prestedtjeneste

Resultatindikatorer:

Andel kvinner i faste prestedstillinger

Andel kvinner i stillinger som biskop og prost

Foto: Eli Fjose Zahl

KVINNEANDEL

Andel kvinner i faste prestedstillinger

Resultatoppnåelse:

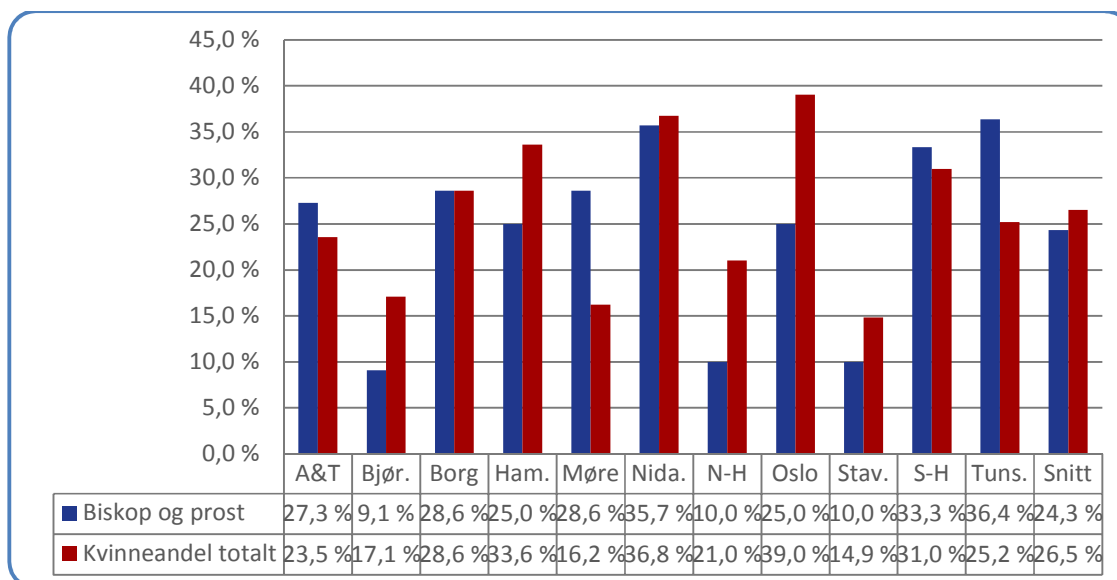
31 kvinner i faste stillinger, dvs 26,5 %

Tabell som viser kvinneandel i presteskaper 2008 – 2011 Tunsberg bispedømme:

	2008		2009		2010		2011		
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Andel kvinner
Tunsberg	130	27	126	32	124	32	123	31	25,2 %
Totalt	1404	316	1276	328	1292	338	1289	341	26,5 %
<i>Prosentandel</i>		22,5 %		22,5 %		26,2 %		26,5 %	

Kvinneandelfordelt etter stilling 2007 - 2011

Vurdering av resultat og måloppnåelse, omtale av gjennomførte tiltak.

I Tunsberg bispedømme er kvinner godt representert både i lederstillinger og i prestestillinger for øvrig. Temaet har høy bevissthet i bispedømmets organer. Både biskop og bispedømmerådets leder er kvinner. Temaet har vært behandlet som egen sak i bispedømmerådet i 2011.

Tilsetting

Tunsberg bispedømmeråd tilsatte i 2011 - 7 prester, 5 menn og 2 kvinner.

Til 2 av stillingene var det kun 1 søker som i begge tilfellene var menn.

Til 2 andre stillinger var det 14 og 15 søkere, hvorav henholdsvis 4 og 8 var kvinner. I begge disse tilfellene ble det tilsatt en kvinne.

Vi har de siste årene hatt en stor utskifting av presteskapet. Som eksempel kan nevnes Domprostiet:

- Kvinneandelen har den senere tid øket til 35-40 %
- Av 7 kvinner har 5 lederstillinger som sokneprester eller sykehusprest

Andel kvinner i stillinger som biskop og prost

Resultatoppnåelse:

Andelen kvinner i stilling som biskop og prost i Tunsberg er 36,4 %. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet som ligger på 24,3 % (jfr. tabell på foregående side)

GI STØTTE OG BIDRA TIL SAMHOLD BLANT KVINNER I PRESTETJENESTE

Årlig en-dagsseminar for kvinner i prestatjeneste

I 2011 markerte Tunsberg bispedømme 50 års jubileum for kvinner i prestatjeneste i Den norske kirke med pilegrimsvandring, seminar og jubileumsgudstjeneste i Borre kirke. Antall deltakere var 20 stk.

2.2.5 RESULTATMÅL:

Prestene skal sikres gode arbeidsvilkår

Styringsparameter:

Arbeidsmiljø
Arbeidstid
Livsfasepolitikk
Konflikthåndtering
Samarbeid med fagforeningene

Resultatindikatorer:

Gjennomsnittlig andel sykefravær .

ARBEIDSMILJØ - ARBEIDSTID

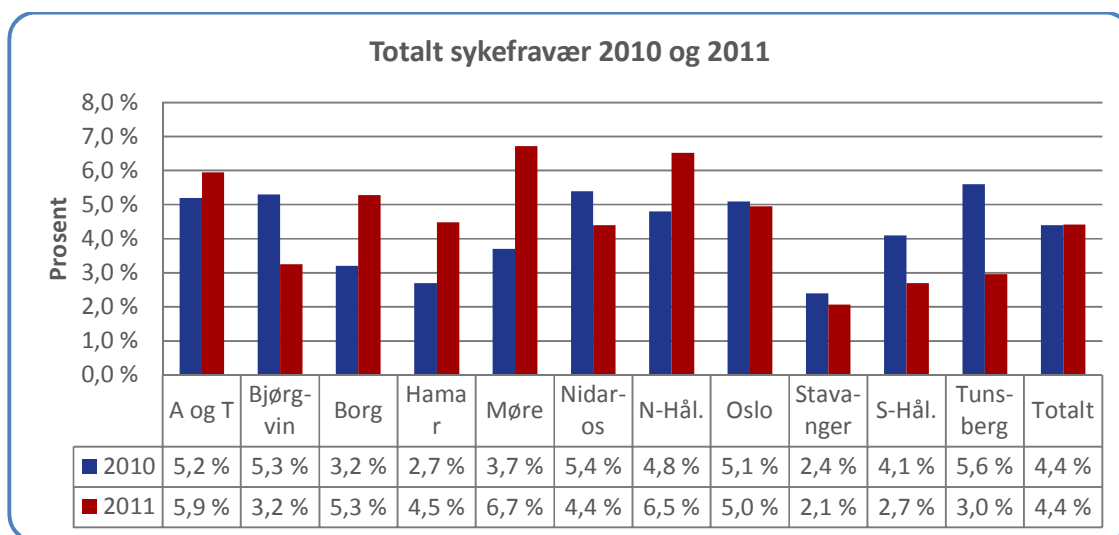
Gjennomsnittlig andel sykefravær

Resultatoppnåelse:

5,6 sykefraværsdager pr. prest

	Gjennomsnittlig antall sykefraværsdager pr prest								
	Egenmeldt fravær			Legemeldt fravær			Totalt fravær		
	Kvinner	Menn	Alle	Kvinner	Menn	Alle	Kvinner	Menn	Alle
Tunsberg	0,7	0,2	0,3	9,7	3,9	5,3	10,4	4,0	5,6
Totalt	0,8	0,4	0,5	14,1	8,0	9,6	14,8	8,5	10,1

Vurdering av oppnådde resultater, omtale av gjennomførte tiltak

Arbeidsmiljø

I den årlige HMS undersøkelsen som det er svært god oppslutning om i presteskaper er arbeidsmiljø et viktig punkt. I tillegg til at undersøkelsen blir drøftet i møte mellom lokale verneombud og prosten i de enkelte prostier, sammenstiller hovedverneombudet alle innsendte svar. Prostene vektlegger oppfølging av undersøkelsen i sine prostier. Saker knyttet til arbeidsmiljø blir også regelmessig drøftet i det regionale arbeidsmiljø utvalget (RAMU).

Arbeidstid

Vi ser en positiv utvikling når det gjelder prostenes mulighet til å hjelpe den enkelte prest til å utarbeide arbeidsplaner. Den økende kontakten mellom prosten og den enkelte prest er et resultat av tjenesteordningen. Gjennom medarbeidersamtaler og andre kontaktpunkter med

prestene har prostene mulighet for å fange opp behov som den enkelte prest har for oppfølging. Denne oppfølgingen skjer også gjennom IA arbeidet i forbindelse med sykemeldinger.

LIVSFASEPOLITIKK

I enkelte prostier har en forsøkt å legge til rette for en tilpasning av tjenesten både i forhold til den enkelte prests spesielle ferdigheter og til den livsfase de er i. Innføringsprogram for nytilsatte prester tar høyde for dette. Og en har også ordninger der prester kan fritas fra f.eks. konfirmantundervisning til fordel for andre arbeidsoppgaver i perioder.

Man er også opptatt av å legge til rette tjenesten slik at prestenes arbeidstid ikke skal omfatte kveldsarbeid mer enn to ganger pr uke. Med så få prester som vi har i forhold til omfanget av arbeidsoppgavene, er det begrenset hvor mange som kan få individuelt tilpassede arbeidsoppgaver.

KONFLIKTHÅNDTERING OG KONFLIKTBYGGING

Tunsberg bispedømme tilbyr i samråd med de aktuelle proster og kirkeverger, støtte og oppfølging i staber der det har oppstått konflikter.

Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF) består av styret i Kirkevergelaget og ledelsen i Tunsberg bispedømme. Forumet møtes regelmessig og sikrer en samordning av bla kompetansetilbudet til kirkelige medarbeidere. Forumet gir også mulighet til å forhindre misforståelser og mulige konflikter mellom de to arbeidsgiverlinjene, og bidra en bedret samhandling og fellesskapsfølelse

SAMARBEID MED FAGFORENINGENE.

Regionalt arbeidsmiljøutvalg og Kontaktmøtet fungerer etter intensjonene. De gir mulighet for åpen meningsutveksling og god samhandling om viktig saker til beste for presteskapet.

2.2.6 RESULTATMÅL:

Bispedømmerådet, biskopen, prostene skal sørge for god ledelse av prestatjenesten og tilrettelegge for et positivt samvirke mellom prestene, kirkens valgte organer og andre kirkelig tilsatte.

Styringsparameter

Ledelse

Resultatindikatorer

Andel av prestene som har hatt medarbeidersamtale.

Prostemøter
ABV gruppe for proster
Samhandling om innføring av ny gudstjenesteordning
Tunsberg arbeidsgiverforum
Kurs for kontortilsatte

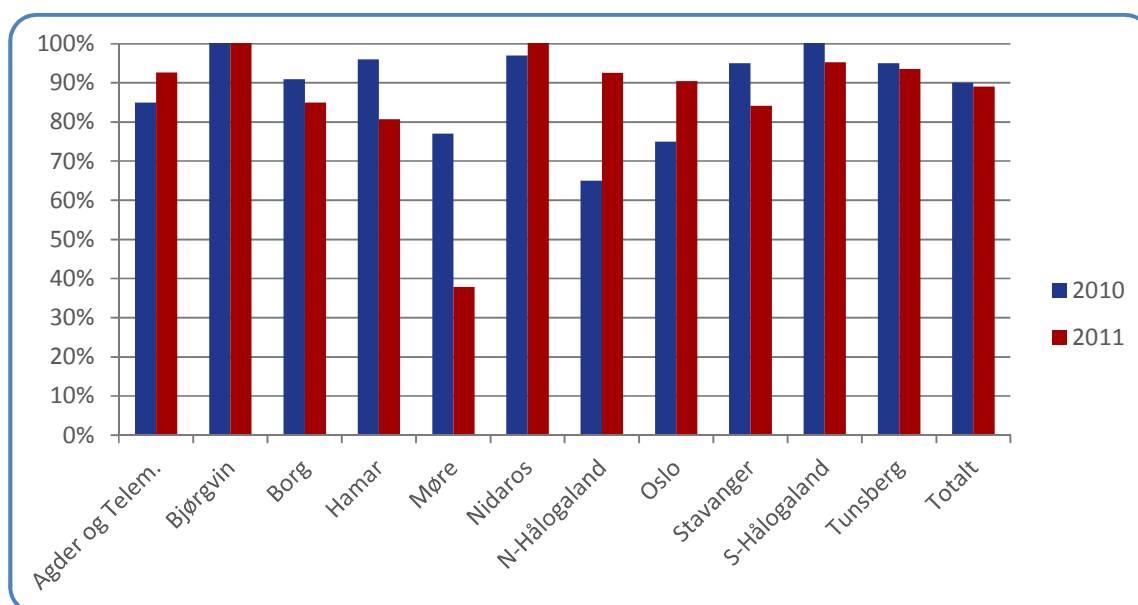
LEDELSE

Andel av prestene som har hatt medarbeidersamtale.

Resultatoppnåelse:

93 % av prestene har hatt medarbeidersamtale i 2010:

Grafisk sammenstilling andel prester med medarbeidersamtale i 2010- 2011, for alle bispedømmer:

Vurdering av oppnådde resultater, omtale av gjennomførte tiltak:

Medarbeidersamtale

Med svært få unntak har prostene medarbeidersamtale med alle prestene.

I de tilfeller hvor medarbeidersamtale ikke er gjennomført skyldes det i hovedsak presteskifter.

Biskopens medarbeidersamtale med prostene

Biskopen gjennomførte i 2011 medarbeidersamtale med alle prostene i bispedømmet. I tilknytning til samtalen hadde hun møter med prestene i prostiet.

PROSTEMØTER

De regelmessige prostemøtene gir rom både for lederutvikling, informasjonsutveksling og utvikling av kollegialitet mellom prostene og biskopen i ledelsen av kirken i Tunsberg.

ABV GRUPPE FOR PROSTER

Prostene har en egen arbeidsveiledningsgruppe ledet av en ekstern veileder.

SAMHANDLING OM INNFORING AV NY GUDSTJENESTEORDNING

Tunsberg bispedømme har en ressursgruppe for innføring av den nye gudstjenesteordningen. Gruppen består av fagrådgiver ved bispedømmekontoret, leder av Kirkevergelaget, en prost, en prest og en kantor.

KURS FOR KONTORTILSATTE

I forståelse med Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF) arrangerte bispedømmerådet også i 2011 et kurs for de kontortilsatte på menighetskontorene i bispedømmet. Det er viktig at førstelinje tjenesten både opplever seg verdsatt og får øket kompetanse.

Fra Vassås kirke fra 1300-tallet. Foto: KEL

KAP. 3. RAPPORTERING PÅ ØKONOMIFORVALTNING- TILSKUDDSFORVALTNING OG FELLESFØRINGER – TVERRGÅENDE FORMÅL.

3.1 ØKONOMIFORVALTNING

Tunsberg bispedømme fikk i 2011 et mindreforbruk på både kapittel 1590 – bispedømmerådet og kapittel 1591 – presteskapet. Tunsberg bispedømmeråd hadde i sin budsjettering for 2011 som målsetning et forsiktig forbruk av mindreforbruket fra 2010 over en treårsperiode. Målsetningen er at man i løpet av denne tiden tilpasser virksomheten til de økonomiske rammer som gis i tildelingene fra departementet.

Med resultatet på de to kapitler, anser vi at bispedømmerådets målsetning for 2011 på økonomiforvaltningens område er oppfylt. Arbeidet med tilpasning av virksomheten vil fortsette i 2012 og 2013.

På det økonomiske området ble det i 2011 foretatt en grundig risikovurdering av lønn – og regnskapsområdene, herunder refusjons- og tilskuddsordninger. Arbeidet med risikovurdering har etter vår mening bidratt til å kvalitetssikre økonomiforvaltningen og bevisstgjort medarbeidere og det politisk valgte bispedømmeråd. For 2011 ble de fleste områder risikovurdert ut fra sentrale og egne rutiner. Noe arbeid gjenstår, og i 2012 vil denne innsatsen fortsette.

3.2. TILSKUDDSFORVALTNING

Tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk.

Det siste året viser tallene våre og meldinger fra kirkeverger at reelle lønnskostnader er større enn det tilskuddet staten gir. Dette vil på sikt føre til ytterligere forverring av fellesrådenes økonomi, og kan i verste tilfeller føre til oppsigelser eller manglende tilsetting i ledige tilskuddsstillinger.

Det har ikke vært endringer i hvilke stillinger som har fått statlig tilskudd i 2011. Det ble for dette året utbetalt tilskudd til 10 kateketstillinger fordelt på menigheter i 9 fellesråd. Det ble også utbetalt tilskudd til 19 diakonstillinger fordelt på menigheter i 16 fellesråd. Ledighet i noen stillinger har frigitt midler til andre enkeltstående undervisnings- og diakonale tiltak. Det ble også gitt tilskudd til kirkemusikalsk virksomhet i Tønsberg Domkirke, grunnet de oppgaver Domkirken har som kirke for hele bispedømmet.

Tilskudd til trosopplæring

For 2011 har Tunsberg bispedømme stått ansvarlig for utbetalinger og forvaltning av tilskudd til menigheter i Nord-Jarlsberg prosti, Eiker prosti, Larvik prosti, Hallingdal prosti og Drammen prosti, samt de gamle prosjektmenighetene.

Drammen og Hallingdal prostier kom med i gjennomføringsfasen i trosopplæringen fra 2011.

Det ble 2010 - 2011 lagt ned betydelig arbeid i vårt tverrfaglige team for trosopplæring – TOL team. Vi opplever stadig økende behov for opplæring og veiledning av enhetene ute, spesielt innenfor det økonomiske fagområdet. Tunsberg bispedømmeråd måtte i 2011 på egen økonomi utvide økonomisjefens stilling pga det økende arbeid med kvalitetssikre trosopplærings økonomiske side.

Tunsberg bispedømmes trosopplæringsmenigheter hadde i 2010 kun et mindreforbruk på ca kr 260.000. Dette er lite - ca 1,6 % - av tildelingen til Tunsberg bispedømme, og kan sees som et positivt resultat av det samspillet bispedømmerådets TOL-team – menigheter, kirkeverger og kirkelige medarbeidere har hatt. Men et slikt utvidet samarbeid koster ressurser – noe Tunsberg bispedømmeråd tidligere har henvendt seg til Kirkeråd og Departementet om.

Tilskudd til opplysningsvesenets fond

Tunsberg bispedømmeråd forvaltet tilskudd på kr 674.500 for 2011. Beløpet er inkludert kr. 100.000 i tilskudd til stillingen rådgiver for misjon ved bispedømmekontoret. Dette beløpet er ikke regulert på mange år. Det ble søkt om støtte til 47 prosjekter med total søknadssum kr 1.485.500. Tunsberg bispedømme ble for 2011 ikke tildelt midler til vennsamarbeid.

3.3. FORVALTNING AV PLANSAKER, PLAN – OG BYGNINGSLOVEN

En god forvaltning av plansaker i henhold til plan- og bygningsloven er utfordrende saker, både ut fra planenes faglige kompleksitet, men også de forvaltningsmessige aspektene knyttet både til formaliteter og forventninger om samkjørte tilbakemeldinger med kulturminnemyndighetene.

Det ser også ut til at en del kommuner ikke er klar over bestemmelsene slik at bispedømmeråd/biskop ikke mottar planen før i slutfasen av behandlingen. Kommunene er for dårlige til å ta med i sin planlegging de kirkelige organene. Og de lokale kirkelige organene er ikke nok bevisste denne kirkelige myndigheten.

Vi har også nylig blitt kjent med at det fortsatt er mange kirkelige eiendommer som ikke har blitt overført i grunnboka fra kommunen til soknet. Dette gjør at de lokale kirkelige myndigheter heller ikke rutinemessig får nabovarsler og lignende.

Generell økt saksmengde

Saksmengden på saker knyttet til endring av kirkebygg (§ 21 i kirkeloven) har økt markant siden endringen av kirkeloven i 1998. Vi har gjort en opptelling over journalførte saker like etter den

nye kirkeloven var trådt i kraft og de tre siste årene. Antallet saker totalt ang. kirkebygg er i perioden 361, og antall saker ang. kirkelig inventar og utstyr er 366. Tabellen nedenfor gir et innblikk i denne økningen.

År	Antall saker -kirkebygg	Antall saker kirkelig inventar og utstyr
2011	46	34
2010	50	37
2009	65	33
2000	5	39
1999	9	21

Vi gjør spesielt oppmerksom på at i hver sak er det vanligvis flere tiltak. Noe av den økte saksmengden skyldes brannsikring- og oppvarmingstiltak. Noe av økningen skyldes nok også at kirkevergene har blitt mer kjent med sitt ansvar og prosedyrene for den formelle godkjenningen av forslag til endringstiltak.

3. 4. FELLESFØRINGER- TVERRGÅENDE FORMÅL

3.4.1. Inkluderende arbeidsliv

Tunsberg bispedømme har i 2011 underskrevet ny IA-avtale og forhandlet fram følgende mål- og handlingsplan sammen med tillitsvalgte.

DELMÅL	MÅLSETTING	TILTAKSPLAN	TIDSRIST
1. Sykefravær	Arbeide for å nå og opprettholde de nasjonale målsettinger for sykefraværet	<ul style="list-style-type: none"> - Behandle sykefraværet fast i Regionalt arbeidsmiljøutvalg.(RAMU) - Utvikle samarbeidet mellom prostene og kontaktmøtet samt besøk av NAV 1 gang pr. år i de 10 prostilagene over en 2 års periode. - Hovedverneombud for prester og tillitsvalgte ved BDR-kontoret møter NAV-rådgiver 1 gang pr. år. 	Ved utg. av hvert semester 1 gang pr år.

2. Personer med redusert arbeidsevne	Alle som har redusert arbeidsevne følges opp av arbeidsgiver og gis individuell vurdering og tilrettelegging. BDR-kontoret har en åpen plass for personer som NAV har avklart og som har behov for å teste sin arbeidsevne.	Sammen med kontaktpersoner i NAV sørge for at økonomiske virkemidler i enkeltsaker utløses raskt og effektivt ved bla. informasjon til arbeidsgiver/arbeidstaker om rutiner og premisser.	Kontinuerlig
3. Avgangsalder	Legge forholdene til rette for et lengre og meningsfylt yrkesaktivt liv både for unge og eldre tilsatte i Tunsberg bispedømme	-Prioritere bruk av vikarmidler i prostiene for å imøtekomme eldre arbeidstakeres rettigheter og behov. - Bevisstgjøre prestene på livsfaseutfordringene når de organiserer arbeidet med prestene i prostiet.	Kontinuerlig

Resultatoppnåelse:

Sykefravær

Vi har i 2011 hatt et meget lavt sykefravær – langt under nasjonal målsetting. Sykefraværet gikk ned fra 5,6 % i 2010 til 3 % i 2011. De sykemeldte følges godt opp lokalt og det tilrettelegges slik at de evt. kan være gradert sykmeldte. Vi tilbyr opphold på Institutt for sjelesorg (IFS) for prester med store belastninger som står i faresonen for å bli sykemeldte. Vi har også søkt om og fått tilretteleggingstilskudd fra NAV til slike opphold. Dette håper vi kan videreutvikles.

Personer med redusert arbeidsevne

Gis oppfølging og individuell tilpasning av arbeidet. Det tilrettelegges for at kollegaer kan overta «vanskelige» oppgaver.

Avgangsalder

Fra 2012 gir vi ekstra fridager til prester over 63 år. Det har blitt en trend å ta ut delvis AFP. Vi sitter likevel igjen med minst 50-60 % seniorkompetanse, men det er en utfordring å utfylle reststillingen på en god måte. Noen få ønsker å holde stillingen opp mot 70 år, men vi jobber for at flest mulig i alle fall venter til de er 67 år før de slutter. Vi har sterkt fokus på at ferie og tjenestefri for seniorer blir avviklet for at de skal få hvile og avkobling og kjenner arbeidslyst og glede i tjenesten.

3.4.2. Brukerundersøkelser

Bispedømmerådet har ikke gjennomført offentlige brukerundersøkelser i 2011. Vi arbeider med å finne frem til hensiktsmessige, økonomisk forsvarlige verktøy som ivaretar vår identitet som kirke.

3.4.3. Lærlinger i staten

Vi har i 2011 ikke hatt noen lære plasser i virksomheten. Vi ser at det på bispedømmekontoret kunne vært aktuelt å ha lærlingeplass innenfor kontorlag.

Vi har i lengre tid hatt et samarbeid med NAV om tiltaksplass for kontorfullmektig i deltidsstilling. Når det gjelder lære plasser for prestene, skjer dette gjennom samarbeid med de teologiske fakultetene. Vi har for 2011 hatt 4 studenter utplassert i 5 ukers stiftspraksis, og 5 studenter i menighetspraksis i forskjellige menigheter.

Kirkevergene i Tunsberg er blitt informert om lærlingeordningen, og oppfordret til å ta i bruk dette. Vi har ikke bedt om noen tilbakemelding på om noen har forsøkt dette.

3.4.4. Statistikk for antall arbeidsplasser

For Tunsberg bispedømme har antallet faste hele årsverk vært holdt på samme nivå over en lengre periode. Behovet for flere prestestillinger er økende i sentrale områder som Lier, Drammensområdet og i deler av Vestfold pga den stadig økende befolkningsvekst i disse områdene.

Faste prestestillinger 2008-2010 Tunsberg, målt i årsverk

	Faste årsverk				Endring
	2008	2009	2010	2011	2010-2011
Tunsberg	121	122	120	120	0

3.4.5. Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Den viktigste kanalen for offentliggjøring av bispedømmets virksomhet skjer på vår hjemmeside. www.kirken.no/tunsberg. Aktuell informasjon som blir lagt ut her er bl.a.:

- Fra biskopen: Visitasforedrag, uttalelser om aktuelle saker og prekener ved høytid og ved spesielle anledninger.
- Fra bispedømmerådet: Tilsetninger både på kontoret og ute i felten, protokoller fra bispedømmerådets møter.
- Fra bispedømmekontoret: Om kirkevalget gjennom de ulike fasene, ungdomsengasjement og møter, tiltak og arrangement innen f.eks. diakoni, kultursektor og tiltak spesielt rundt hendelsen 22.juli.

3.4.6. IKT-sikkerhet

Opplysningsvesenets Fond (OVF) leverer alle datatekniske løsninger for kontoret med unntak av datamaskiner som vi selv står for leveransen av. Vi benytter Terminalserverløsning levert av Microsoft mot OVF.

Nettet er sikret ved at vi til kontoret har dedikerte linjer mellom OVF og kontoret og all ekstern trafikk går via disse.

OVF har hatt et eget konsultentselskap (Ernst & Young) til å vurdere sikkerheten rundt systemet og konklusjonen er at de løsninger som er valgt er meget gode med hensyn til å hindre inntrenging utenfra og spredning av virus.

Mange av våre brukere har egen hjemmekontorløsning. Denne er sikret ved at man må logge inn ved hjelp av RSA SecurID og Cisco løsninger som hindrer utenforstående i tilgang til systemet.

Alle PC-er som kontoret har installert lokalt og bærbare maskiner er sikret med Antivirus Software fra Microsoft og aktivert brannmur. Det er faste rutiner for oppdatering av maskinene som alle kjører siste versjon av Windows.

Kontorets risiko ligger i at vi er avhengig av en stabil leveranse fra OVF for å kunne oppfylle de krav til økonomi og forvaltningsoppgaver som bispedømmerådet er pålagt.

3.4.7. Evalueringer

Vi har i 2011 utført flere evalueringer. Vi ser det som viktig å evaluere og få tilbakemeldinger fra de som benytter seg av bispedømmets kurstilbud. Evalueringen er offentliggjort i de ulike fora hvor det har vært naturlig. Det gjelder bispedømmerådet, prostemøtet, fagrådene og kontaktmøtet. For 2011 har vi hatt særlig evalueringer på følgende felt.

Evaluering av «Godt liv» – kursserien

Det ble foretatt en skiftelig evaluering siste kurskveld. Resultatet av evalueringen blir benyttet av arbeidsgruppen som planlegger nye kursserier for en kvalitetssikring av disse.

Visitasoppfølging

Kursdeltagerne evaluerte arrangementet gjennom en skriftlig evaluering. Resultatet av evalueringen bekreftet at man har funnet en god form på visitasoppfølgingen.

Ungdommens Bispedømmemøte UBDM

Det ble avholdt skriftlig evaluering etter Ungdommens Bispedømmemøte (UBDM). Denne ligger til grunn for utarbeidelse og planlegging av UBDM i 2012.

Kirkevalget 2011

Bispedømmet har vært bidragsyter til evalueringen av kirkevalget 2011 gjennom et omfattende intervju dels pr post og dels pr. telefon. Kontoret har videre hentet inn data og synspunkter fra

bl.a. arrangører av kirkevalget lokalt. Kontoret har selv bearbeidet evalueringsmaterialet og egne data med sikte på bedre tilgjengelighet for Bispedømmerådets medlemmer og andre interessenter.

Veien til prestetjeneste – Ordinasjonssamling 1 og 2 (O1 og O2)

På O1 og O2 blir det i slutten av den 3 dagers samlingen gjennomført en skriftlig evaluering. Dette blir sammenstilt i en felles rapport utført av administrasjonen i Bispemøtet som legges frem for styringsgruppen og bispemøtet. Denne detaljerte rapporten ligger til grunn for det videre arbeid.

HMS undersøkelse/ arbeidsplassundersøkelse

I alle prostiene fyller prestene ut et HMS skjema. Dette blir oppsummert i en felles oversikt av hovedverneombudet. Vesentlige avvik blir fulgt opp av prost, verneombud og hovedverneombud i det enkelte prosti.

3.4.8. Likestilling

Tallene som er oppgitt under kolonnene "kjønnsbalanse" i tabellen nedenfor oppgir kjønnsandelen for kvinner og menn, fordelt på stillingsgrupper og for årene 2010 og 2011.

Under kolonnen "Lønn K/M % « oppgis kvinners gjennomsnittslønn i prosent av menns gjennomsnittslønn. Under *deltid* angis hvor stor prosentandel av hhv. menn og kvinner i faste stillinger som på referansetidspunktet var tilsatt i deltidsstillinger.

Tabell 1: for Likestilling presteskapet 2010-2011:

Tunsberg		Kjønnsbalanse			Lønn
		M %	K %	Totalt	K /M %
Totalt	2011	75 %	25 %	123	98,4 %
	2010	74 %	26 %	124	96,8 %
Prost	2011	70 %	30 %	10	96,9 %
	2010	78 %	22 %	9	97,3 %
Sokneprest	2011	78 %	22 %	79	98,5 %
	2010	78 %	22 %	76	98,7 %
Kapellan	2011	63 %	38 %	16	101,5 %
	2010	56 %	44 %	16	99,7 %
Prostiprest	2011	71 %	29 %	7	101,0 %

	2010	67 %	33 %	9	101,4 %
	2011	67 %	33 %	9	96,1 %
Seniorprest	2010	73 %	27 %	11	94,7 %
	2011	100 %	0 %	2	
Spesialprest	2010	100 %	0 %	3	

Tabell 2: Andel deltidsstillinger, midlertidige stillinger og legemeldt sykefravær, fordelt på kvinner og menn i presteskapet i Tunsberg 2010-2011:

	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre-permisjon		Legemeldt fravær	
	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
2011	7 %	3 %	17 %	7 %	5 %	95 %	1,7 %	6,0 %
2010	8 %	3 %	25 %	11 %	48 %	52 %	3,3 %	12,3 %

Tabell 3: Kjønn- og lønnsfordeling – bispedømmekontoret, Tunsberg fordelt på stillingsgrupper

	Kjønnsbalanse – Tunsberg			Lønn
	M %	K %	Totalt (N)	K/M %
Totalt	36 %	64 %	14	94 %
Ledelse	25 %	75 %	4	96 %
Rådgivere	50 %	50 %	8	90 %
Konsulenter	0 %	100 %	2	%

Tabell 4: Andel deltidsstillinger, midlertidige stillinger og legemeldt sykefravær, fordelt på kvinner og menn ved bispedømmekontoret- Tunsberg 2011

	Deltid		Midlertidig		Legemeldt fravær	
	M %	K %	M %	K %	M %	K %
Tunsberg	0 %	11 %	50 %	31 %	1 %	1 %
Totalt	13 %	18 %	13 %	16 %	4 %	9 %

Vurdering av barrierer mot likestilling (trinn 1):

Det ser heller ikke ut til at prestetjenesten som sådan inneholder eller utgjør noen barriere mot likestilling sett på bakgrunn av tallene ovenfor, og utfra vår kjennskap til prestetjenesten i bispedømmet.

Foreldrepermisjon:

Når det gjelder uttak av foreldrepermisjon er tallene svært varierende (cfr tabell 2 ovenfor). For 2011 var det kun 7 prester som dette var aktuelt for. Vi arbeider aktivt for å ivareta våre ansatte, og et viktig tiltak er at det settes inn vikar i stillingen når medarbeidere tar ut foreldrepermisjon.

Legemeldt sykefravær:

For presteskapet var det en nedgang i sykefraværet fra 2010 til 2011. I 2011 var det færre prester som var langtidssykemeldt og de som var det, benyttet gradert sykemelding.

For bispedømmekontoret viser tallene at det gjennomsnittlige legemeldte sykefraværet i prosent på årsbasis både for kvinner og menn var stabilt lavt.

Man vurderer for øvrig at det ikke foreligger barrierer mot likestilling mellom kjønnene i arbeidets art eller organisering ved bispedømmekontoret sett i sammenheng med legemeldt fravær og de funn som er omtalt.

Tunsberg bispedømme vurderer p.t. ikke noen spesielle tiltak på dette felt på bakgrunn av de registreringer som er gjort. Av generelle tiltak, ønsker man å fortsette en kontinuerlig kartlegging av situasjonen på sykefraværsområdet og gi anledning til drøfting av dette i møter med tillitsvalgte og verneombud.

Vurdering av tiltak: Tunsberg bispedømme vurderer p.t. ikke noen spesielle tiltak på dette felt på bakgrunn av de registreringer som er gjort i presteskapet. Av generelle tiltak ønsker man å fortsette en kontinuerlig kartlegging av situasjonen på dette området og gi informasjon om rettigheter og muligheter knyttet til uttak av foreldrepermisjon i ulike skikkelser.

Det er videre bestemt at HMS-permen for Tunsberg bispedømmekontor skal oppgraderes i løpet av perioden 2011/2012.

Iverksetting av tiltak: Tunsberg bispedømmeråd har fra 2011 gjennomført ordningen med en vurdering av sykemeldingstallene på de halvårlige oppfølgingsmøter i Regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU). For 2011 har man i den sammenheng iverksett tiltak som gir nødvendig grunnlag til også å behandle og vurdere uttak av foreldrepermisjon.

Rapportering på likestilling og diskriminering på bakgrunn av etnisitet, religion og funksjonsnedsettelse evt. vurdering av tiltak.

Tunsberg bispedømmeråds virksomhet ved bispedømmekontoret og i prestskapet er bakgrunn for følgende betraktninger – sett ut fra situasjonen slik den så ut i rapporteringsåret 2011. Man hadde på det tidspunkt ingen tilsatte med annen religiøs bakgrunn – siden medlemskap i Den norske kirke i utgangspunktet er en forutsetning for tilsetning både som prest og medarbeider ved bispedømmekontoret.

(jfr. personalreglementene). En rapportering med tanke på evt. diskriminering og manglende likestilling på grunnlag av religion synes derfor ikke relevant for bispedømmets vedkommende.

Utdeling av 4-årsbok i Holmen kirke